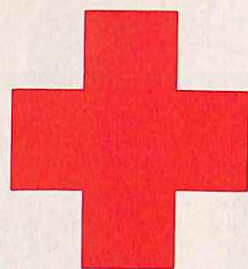

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1976

..... Χριστός ἀνέστη!
Νέοι, γέροι, καὶ νῦρες,
ὄλοι, μικροὶ μετὰ τοὺς ἑτοιμασθέντες·
μέσα στὴς ἐκκλησιαίς
ταῖς διαφθοραῖς μετὰ τὸ φῶς
τῆς χαρᾶς συμμαζώχτητε...
..... καὶ ἐπὶ πρόσωπο, γάμπει ἐπὶ τ' ἄχιομέρι
ὁποῦ κρατοῦνε οἱ Χριστιανοὶ στὸ χέρι..

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Η ΜΑΝΑ

ΣΤΙΧΟΙ.

MARTINEΛΗ.

Μουσική

ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Μά-να κρα-ζει τὸ παι-δά-κι μά-να ὁ νῆς καὶ μά-να ὁ γέ-ρος
 μά-να-κοῦς σὲ κα-θε μέ-ρος, ὦ, τί ὁ νο-μα γλυ-κό.
 Τὴ χα-ρά σου καὶ τὴ λύ-πη με-τὴ μά-να τὴ μοι-ρά-ζεις
 πο-θη-τὰ τὴν ἀγ-κα-λιά-ζεις, δὲν τῆς κρύ-βεις μυ-στι-κό.
 Εἰς τὸν κό-σμο ἄλ-λο πλά-σμα δὲν δά-βρῃς νὰ σὲ μαν-τεῦ-ν
 σὰν τὴ μά-να πού λα-τρεῖ-ει, σὰν τὴ μά-να πού πο-νεῖ
 τὴν ὑ-γειά της, τὴ ζω-ή της, ὅ-λα ἡ μά-να τ'ά-ψη-φά-ει
 γιὰ τὸ τέ-κνο π'ά-γα-πά-ει γιὰ τὸ τέ-κνο πού φι-λεῖ. λεῖ. λεῖ.

ΡΙΧ. ΦΡΕΤΖΑΣ

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Κ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

Η 8Η ΜΑΪΟΥ

Ἡ 8η Μαΐου, πού συνδέεται με-τὸν Ἑρ-ρίκον Ντυνάν, εἶναι ἡμέρα παγκοσμίου ἑορ-τασμοῦ τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἀλλὰ τί εἶναι ὁ Ἑρυθρὸς Σταυρὸς; Εἶναι ἰδέα; Εἶναι Ὀργάνωσις; Εἶναι σωματοτεῖον; — Ἀπλούστατα εἶναι καὶ τὰ τρία μαζί, πρὸ παντὸς ὁμῶς εἶναι ἰδέα.

Ἡ ἰδέα ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀδιακρίτως ἂν εἶναι μαῦροι, κίτρινοι ἢ λευκοί, ἀσχέτως ἂν χριστιανοὶ ἢ ἀλλόθρησκοι, ἄρρενες ἢ θήλειες, καλοὶ ἢ κακοί, φίλοι ἢ ἐχθροί, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοί, τέκνα τοῦ αὐτοῦ Δημιουργοῦ. Καὶ ὅταν εὐρεθοῦν στὸν κίν-δυνο, στὴν ἀρρώστια, στὴν δυστυχία, κάθε ἓνας μας ὀφείλει νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν.

Εἰς κάθε μίαν ἀπὸ ὅλας τὰς Χώρας τῆς ὑψηλοῦ ὑπάρχει καὶ μία — μία καὶ μόνη — Ὀργάνωσις ἢ Σύλλογος, ὅπως λέγεται, τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν πολλοὶ πολῖται ἐθελοντικῶς ἐργαζόμενοι καὶ πολλοὶ νέοι, οἱ Ἑρυθροσταυριῖται νέοι.

Εἰς τὸν τόπον μας ἡ Ὀργάνωσις αὕτη λέγεται Ἑλληνικὸς Ἑρυθρὸς Σταυρὸς. Καὶ ὁ Ε.Ε.Σ. συνενώνει τὰς προσπάθειάς ὅλων τῶν Ἑλλήνων Ἑρυθροσταυριτῶν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ καλύτερα τὴν ἰδέαν τῆς ἀδελ-φοσύνης τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἰδέα αὕτη τὸν ἐμψυχώνει κάθε φορὰ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς προσπάθειάς του εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν περιστάσεων, εἰς τοὺς πολέ-μους, τοὺς σεισμούς, τὰς πλημμύρας, τὰς ταραχάς, τὰς θεομηνίας, εἰς τὴν καθημερινὴν δυστυχίαν διαφόρων πολιτῶν.

Ἡ καρποφορία τῆς ἐρυθροσταυρικῆς ἰδέας εἰς τὸν τόπον μας ὑπῆρξε θαυμαστὴ ἰδια-τέρως εἰς τὸν τομέα τῶν νέων με-τὸν Ε.Ε.Σ. Νεότητος. Με-τὴν καθοδήγησιν τῶν ἀξίων τοῦ Ἑθνικοῦ διδασκάλων καὶ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν Ἐπιθεωρητῶν ἢ Ἑλληνικῆς ἐκπαίδευσις παντὸς βαθμοῦ ἔχει ὁργανώσει καθεστῶς

ὁμάδας Ἑρυθροσταυριτῶν, τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις, ὅπως καταφαίνεται ἀπὸ τὰς ἐτησίαις ἐκθέσεις, ἀποτελεῖ διὰ τὰ Ἑλληνόπουλα, μίαν ἐξοχὸν καλλιέργειαν τῶν εὐγενεστέρων κοι-νωνικῶν συναισθημάτων τῆς ἀλληλεγγύης καὶ φιλανθρωπίας καὶ μίαν λαμπρὰν προσφο-ρὰν τῶν μικρῶν πολιτῶν πρὸς τὴν κοινό-τητά των.

Καὶ εἰς τὸ ἔργον τῶν ἐνηλίκων ἐρυθρο-σταυριτῶν, ἀλλὰ κυρίως καὶ εἰς τὴν δρα-στηριότητα τῆς ἐρυθροσταυρικῆς νεολαίας με-τὸ πλῆθος τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῆς καλ-λιεργείας τῶν σχέσεων, ἀκτινοβολεῖ ἡ ἀγά-πη πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἡ ἐνεργὸς πρὸς αὐτὸν συμπαράστασις, ἡ σαρμαρειτικὴ, δια-λάμπει ἡ προθυμία πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πασχόντων καὶ πρὸς βελτίωσιν τοῦ περι-βάλλοντος. Καὶ τὸ ὅχι ἀσήμαντον, καλλιερ-γεῖται ἡ φιλία πρὸς ἐντοπίους καὶ ξένους καὶ ἀναπτύσσεται ἡ διάθεσις πρὸς κατανόη-σιν, φιλίαν καὶ εἰρηνικὴν συμβίωσιν τοῦ λαοῦ μας μετὰ τῶν ἄλλων λαῶν.

Αὕτη ἡ ἀδιάκοπος δραστηριότης τοῦ Ε.Ε.Σ. τῶν ἐνηλίκων καὶ τῶν νέων εἰς διαρκὸς νέας κατευθύνσεις τοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ διακηρύξῃ ὅτι ἀνταποκρίνεται ἐπαξίως εἰς τὸ ἐφετινὸν σύνθημα τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ δηλαδὴ ὅτι ὁ Ε.Ε.Σ., ὡς κλάδος τοῦ Διεθνoῦς Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι ὅχι ἀπλῶς νέος, ἀλλὰ καὶ θαλερὸς καὶ γεμάτος τρυφερά βλαστάρια.

Καὶ — ὥς τὸ μάθουν καὶ οἱ ξένοι — ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν ἓνα τόσο μεγάλο ἱστο-ρικό παρελθὸν καὶ μίαν τόσο ἰσχυρὰν προσ-κόλλησιν εἰς τὴν θρησκείαν μας, πού δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ μὴ εἴμεθα καλοὶ Ἑρυθρο-σταυριῖται.

Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Πρόεδρος

τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ

1. Τ. Σοφία
 16.8.85
 36199

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΙΑ ΜΑΣ

Υπό Δ. Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντού του Εργαστηρίου Πλανηταρίου

Η ιδέα και η γνώσι που έχουμε για το Γαλαξία σήμερα είναι σε πολλά σημεία διαφορετική απ' ό,τι ήταν πριν 50 χρόνια, και ριζικά τ'ατα διαφοροτική απ' αυτήν που είχαν οι άνθρωποι πριν από μερικούς μόνον αιώνες. Ο άνθρωπος τότε θεωρούσε τον εαυτόν του πάρα πολύ σπουδαίο. Αυτός και η Γη του έθεωρούντο ότι ήταν στο κέντρο όλων των πραγμάτων του Σύμπαντος. Έθεωρείτο δε ιεροσύλια το να πιστεύει κανείς ότι, διήπτοτε άλλο. Και για χιλιάδες χρόνια η δοξασία αυτή είχε επικρατήσει.

Είναι γεγονός ότι μόνον κάτω από τον καθαρό νυχτερινό ουρανό, μακριά από τα φώτα της πόλεως είναι δυνατόν να αρχίσουμε να εκτιμούμε στην πραγματικότητα την γοητεία που ο ουρανός έβασκωσε στους ανθρώπους της εποχής εκείνης. Τα λαμπρά άστρα ήταν σε όλους γνώριμα, διατηρούσαν όμως μία αίγλη μυστηρίου γιατί το ανθρώπινο μυαλό δεν μπορούσε ακόμη να αντιληφθεί τι μπορούσαν άραγε να είναι. Γνωστές, και συγχρόνως μυστηριώδεις ήταν επίσης μερικές λευκές νεφέλες περιόχες που ήταν ορατές στον νυχτερινό ουρανό. Και πάλι αναλογισθίτε, αν μπορούσε, τις σκέψεις, τα έρωτήματα, τις εικασίες, που διέτρεχαν το μυαλό των αρχαίων καθώς ατένιζαν τα κοσμικά αυτά σύννεφα: απομεμακρυσμένες και μυστηριώδεις, τι μπορούσαν άραγε να είναι οι παράξενες αυτές περιοχές; Οι αρχαίοι 'Ελληνες αποκαλούσαν την πιο διακεκριμένη απ' αυτές τις περιοχές Γαλαξία. Το τί όμως αποτελούσε τον Γαλαξία ήταν θέμα μεγάλων συζητήσεων και διαφωνιών. Οι Αιγύπτιοι πίστευαν ότι ο Γαλαξίας ήταν επέκταση στον ουρανό του ποταμού Νείλου. Ο 'Αριστοτέλης αντίθετως διδασκε ότι η γαλακτώδης λάμψη του προέρχεται από πύρινους ατμούς που εξέπεμπαν τ' άστρα. Ένθ' ο Δη-

μόκριτος έφτασε πιο κοντά στην αλήθεια όταν υπαινίχθηκε ότι αποτελείται από άστρα. Πάντοτε ο Γαλαξίας, παρ' όλο που ήταν σ' όλους άγνωστη ή αλήθεια, έθεωρείτο ότι περιείχε το κλειδί της γνώσεως όχι μόνον της Γης, του ήλιακού συστήματος ή των άστρων, αλλά και όλου του κόσμου της φύσεως και της δομής και εξέλιξης του σύμπαντος.

Όταν η νύχτα είναι καθαρή αν ρίξουμε έστω και μία ματιά στον Γαλαξία μας, θα αντιληφθούμε ότι δεν είναι απλώς μία ομοιόμορφη ταινία αμυδρού, θαμπού φωτός, αλλά ότι παρουσιάζεται διακεκομμένος, ανομοιογενής και ανώμαλος. Τα χαρακτηριστικά αυτά του Γαλαξία τα διαπίστωσε για πρώτη φορά ο Πτολεμαίος της 'Αλεξανδρείας τον 2ον π.Χ. αιώνα. Η γνώσι της φύσεως του Γαλαξία όμως επετεύχθη μετά την ανακάλυψη του τηλεσκοπίου. Το υπέροχο αυτό όργανο εφευρέθη το 1608 από έναν 'Ολλανδό κατασκευαστή όπτικων οργάνων, ονόματι Χάνς Λύπερσέυ, και άμέσως μετά, στα χέρια του 'Ιταλού αστρονόμου Γαλιλαίου, έφερε την αρχή μιας άληθινής επαναστάσεως στην αστρονομία.

Όταν ο Γαλιλαίος έστρεψε το τηλεσκόπιό του στην περιοχή του Γαλαξία ανέκαλυψε τελικά την αλήθεια για το φωτεινό αυτό Γαλακτώδη δρόμο του ουρανού. Στο βιβλίο του «Siderius Nuncius» γράφει: «Παρατηρήσαμε την φύσιν δηλ. τα υλικά που σχηματίζουν αυτόν τον Γαλαξίαν. Με την βοήθεια του τηλεσκοπίου είναι δυνατόν να ξετάσει κανείς εξονυχιστικά το τμήμα αυτό του ουρανού και να διευθετίσει τελικά, με την αδιάσειστη απόδειξι εμπρός στα μάτια του, όλες τις διαμάχες οι οποίες επί πολλούς αιώνες βασάνιζαν τους φιλοσόφους. Στην πραγματικότητα ο Γαλαξίας δεν είναι τίποτε περισσότερο από μία συγκέντρωση πολυαριθμών άστρων διασκορπισμένων σε όμα-

δες». Και μ' αυτόν τον τρόπο ένα μέρος του μυστηρίου για τον Γαλαξία μας άρχισε να ξεκαθαρίζεται. Ήταν πλέον έμφανές ότι η γαλακτώδης αυτή ζώνη που διέσχιζε τον ουρανό ήταν το φως που έρχόταν από χιλιάδες άστρα που δεν ξεχώριζαν με γυμνό μάτι. Ποιά ήταν όμως η σημασία του; Γιατί υπήρχε η τεράστια αυτή συγκέντρωση άστρων ειδικά στην περιοχή αυτή του ουρανού;

Κατά την διάρκεια του 17ου αι. οι έρευνες συνεχίστηκαν με αυξανόμενο ρυθμό. Σιγά-σιγά έγινε αντιληπτό ότι ίσως τα άστρα δεν ήταν σε ίσες αποστάσεις από μας ούτε ήταν προσκολλημένα σε μία στερεά σφαίρα που αποτελούσε τα όρια του σύμπαντος. Ίσως τα άστρα να ήταν διασκορπισμένα μέσα στο όρατο σύμπαν σε τρεις διαστάσεις. Η εξήγησι αυτή, βασισμένη στις μέχρι τότε παρατηρήσεις, έφαινετο και η πιο σωστή. Όσον άφορά αυτόν τον Γαλαξία, η έρευνα που έκαναν ο Σέρ Ουίλιαμ Χέρσελ και ο γιός του Τζών Χέρσελ κατά την διάρκεια του 18ου αι. ώδήγησε στο συμπέρασμα ότι το νεφέλωμα αυτό αποτελούσε το επίπεδο του άστρικού συνόλου του Γαλαξία μας. Οι δύο Χέρσελ ανέλαβαν να κάνουν μία άπογραφή των άστρων, και ανέκαλυψαν ότι 800 πλ η σία ζαν στο νεφέλωμα άπεκαλύπτοντο όλο και περισσότερα άστρα. Ένθ' όταν παρατηρούσαν περιοχές μακριά από το νεφέλωμα, τα άστρα ήταν λιγότερα. Γι' αυτό το λόγο συμπέραναν ότι αυτή η συγκέντρωση των άστρων θα έπρεπε να έπιστημάνη την κεντρική περιοχή του Γαλαξία μας. Συμπέραναν επίσης ότι ο ήλιος μας θα πρέπει να είναι το κέντρο του τεράστιου αυτού συστήματος των άστρων, διότι οι παρατηρήσεις τους της πυκνότητας των άστρων σε οποιαδήποτε κατεύθυνσι κατά μήκος του Γαλαξιακού επίπεδου έδειχναν μικρή αλλαγή. Ο αριθμός των άστρων έφαινετο να παραμένη σχεδόν σταθερός. Την μόνη εξήγησι που μπορούσαν να δώσουν σ' αυτό το φαινόμενο ήταν ότι το ήλιακό σύστημα έπρεπε να τοποθετηθή στο κέντρο.

Όπως όμως ο Κοπέρνικος εξέθρόνισε την Γη από το κέντρο

(Συνέχεια στην σελίδα 7)

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ, 'Ακαδημαϊκού

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Η δόξα της 'Ανάστασης έρχεται από τα βάθη των αιώνων, των πιο μακρινών. Είναι η άκατάλυτη και άκατανίκητη πίστι όλων των πρώτων λαών της γης στο θαύμα, που ο 'Ιησούς ήρθε να πραγματοποιήσει γεφυρώνοντας την άβυσσο του θανάτου με την άνοιξι της ζωής. Είναι το άριστο σύμβολο και το άσάλευτο θεμέλιο της χριστιανικής πίστεως και της ελπίδας — το ήχηρότερο σάλπισμα των ουρανίων δυνάμεων: «Εί δε Χριστός ούκ έγήμεται — λέει ο 'Απόστολος Παύλος — κενόν το κήρυγμα ήμών, κενή δε και η πίστις ήμών».

Και όμως η παγερή μηχανή του λογικού αρνείται να δεχτή την πραγματικότητα της 'Ανάστασης. Όσα μπόρεσε να συλλάβη στο τεχνητό δίχτυ «αίτιου κι αίτιατου», που κατασκεύασε για να προσανατολιστή στην άπεραντοσύνη, τα βάφτισε «φυσικό νόμο». Κι αρνείται να δεχτή αυτόν ακριβώς τον κόσμο, που είναι ο μόνος φυσικός: Το θαύμα. Ένα προϊόν θαύματος, σαν τον άνθρωπο, που ζή σ' άπεραντον ώκεανό θαυμάτων, αρνείται το θαύμα!

Άλλά κατά που θα γυρίσης τη ματιά σου και δε θ' άντικρύσης το θαύμα; Από το πιο ταπεινό φυτό, που τινάζεται από το χρώμα στην άνοιξιάτικη θαλπωρή, για ν' άνθοφορήσει και να γεμίσει έχειλες τις μικρές κούπες των λουλουδιών του με τ' άύλο, ξανθό κρασί του 'Απρίλη, ως το πιο μακρινό άστρο που σελαγίζει από έκατομμύρια μίλια μακριά, στις βόρειες θάλασσες, κι ως τα πανουράνια συστήματα των άστερισμών που κρέμονται, πολυέλαιοι αινιγματικοί, στα χάν του

άπειρου, ο κόσμος είναι σπαρμένος θαύματα. Μά ή κούφια περηφάνεια του λογικού καυχείται πως, αλιτά τα θαύματα τάχει εξηγήμένα: Είναι «φυσικά». Κι αρνείται να δεχτή το θεμέλιο της όρθοδοξίας, το θαύμα της 'Ανάστασης, γιατί βγαίνει έξω από το δίχτυ του «αίτιου» και του «αίτιατου» που χει σκαρώσει: Είναι «άφύσικο».

Όμως πόσο πιο βαθιά στην αλήθεια μπήκε ο πρώτος πραγματικός κι όρθόδοξος χριστιανός, που πίστεψε στο θαύμα της 'Ανάστασης — 'Ανάστασης και του κορμιού του Λυτρωτή — στην όλουκληρωμένη Νίκη του κατά του θανάτου, έτσι, όπως απλά και τρομερά την περιγράφει στο Ευαγγέλιο του ο Μάρκος, από τον όρθολογιστή που τη δέχεται με το έρωτικό χαμόγελο της ύπεροχής! Ο άπλοικός αυτός χριστιανός άπαντήθηκε, στην πίστι αυτή, μ' έναν από τους πιο μεγάλους φυσικούς του κόσμου, τον Πασκάλ, που πίστευε και στη σωματική 'Ανάστασι του Χριστού σαν τον τελευταίο εύσεβη χριστιανό της πατρίδας του. Ο σοφός αυτός φυσικός δεν την εύρισκε άφύσικη. Το θαύμα είναι το γνησιώτερο παιδί της πίστης. Επί των ήμερών μας ακόμα σε κάποια χωριά της 'Αγαθούπολης γινότανε (και γίνεται ακόμα σε κάποιες κοινότητες) το θαύμα των «παίδων έν καμίνω», της πίστεως και της έκστασης που κάνει το κορμί να «συναθλή» με την ψυχή κι άπειρα χαρτο, άφθαρμο, να μένη μέσα στις φλόγες της δυνατής φωτιάς: Οι «άναστενάρηδες» ή τ' «άναστενάρια», που έξαλλα χορεύουν επάνω στην παχειά θράκα χωρίς πόνο και χωρίς έγκαίματα.

Ο θεός άθλητής του πόνου άνέστη πραγματικά εκ νεκρών για να φέρη στην άβυσσο των μνημάτων την έλπίδα, το φως της ζωής. Χαίρεται μέσα ή άβυσσος κι άσπρίζει, όπως λέει ο ποιητής. Και σαν μέγα, υπερέκτο μωμετώρο διαβαίνει ο Λυτρωτής, σχίζοντας τον άέρα, με συριγμό, για να φέρη στα βασίλεια του 'Αδη το μήνυμα της τεράστιας νίκης του. Οι νεκροί άναπηδούν και αγάλλονται, ή σηπεδών της σάρκας ξαναπαίρνει τον παλμό της ζωής. Έπάνω σ' αυτό το θαύμα στέκει όλο το οικοδόμημα του χριστιανισμού. Τί ήτανε και τί μπορεί να είναι σήμερα ή ανθρώπινη «τών μη έχόντων έλπίδα» κατά τη γνωστή έννοια που δίνει στη φράσι αυτή ο 'Απόστολος Παύλος στην προς Κορινθίους έπιστολή; Σκοτεινό άθροισμα σκουληκιών που άναδεύονται στη λάσπη...

Όποιος κι άν είσαι, σοφός ή άσοφος, έπιστήμονας ή ξωμάχος, πίστευε στο θαύμα, έλπίζε και πορεύου στο δρόμο του Κυρίου. Άφησε να καταπλημμυρίση την καρδιά σου ή θερμή παρουσία του:

Μέρα είναι αγάπης: 'Αδης ένικήθη
Καίονται τα σπλάχνα, καίονται τα στοίχεια,
Και ή πυρκαϊά του κόσμου άναγαλλιάζει
Και κατ' Αυτόν τη σπίθα της τινάζει.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Είς το τεύχος Μαΐου 1976 δά δημοσιευθή πλήρης και έκσυγχρονισμένος Πρακτικός 'Οδηγός παροχής Πρώτων Βοηθειών με στοιχεία ληφθέντα και από παρόμοιον 'Οδηγόν του 'Αμερικανικού 'Ερυθρού Σταυρού.

Το πολύτιμον και πρακτικόν αυτό βοήθημα, διά κάθε περίπτωση άνάγκης, δέ ν πρέπει να λείψη από καμμία Οικογένεια.

Το Τελεστήριον της 'Ελευσίνας.

ΑΝΑΣΤ. Π. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΥ
Φιλολόγου - Αρχαιολόγου

“ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.”

Η περιοχή της 'Ελευσίνας επί μίαν δολοκλήρον χιλιετίαν απέβη ένα από τα σπουδαιότερα θρησκευτικά κέντρα της Ελλάδος και τοῦτο τὸ ὀφείλει εἰς τὴν προνομιοῦχον θέσιν της ἐξ ἀπόψεως θρησκευτικῆς. Ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος, τῆς θεᾶς τῆς Γεωργίας, προσεέλκυε τοὺς εὐσεβεῖς προσκυνητὰς εἰς τὸν ἱερὸν χώρον, οἱ ὅποιοι μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ προσήρχοντο ἀπ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὸ θρησκευτικὸν τους καθήκον.

Μία συγκίνησις καὶ ἓνα βαθὺ θρησκευτικὸν συναίσθημα καταλαμβάνει καὶ σήμερον ἀκόμη τὸν ἀρχαιοφίλον ἐπισκέπτην, ὅταν βρεθῇ μέσα στὰ εἱρεῖνια τῆς ἀρχαίας 'Ελευσίνας. Ἐδῶ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος ἐτελοῦντο μὲ ἀκραν μυστικότητα τὰ 'Ελευσινία Μυστήρια. Ἐμεῖς δυστυχῶς σήμερον ἐλάχιστα γνωρίζομεν περὶ τῶν 'Ελευσινίων Μυστηρίων καὶ τοῦτο ὀφείλεται, σὺν δὲ ἀπηγορεύετο ἡ κοινολόγησις τῶν μυστηρίων ἀπὸ τοὺς μεμνημένους. Οἱ νόμοι τῆς πολιτείας διὰ τὴν κοινολόγησιν προέβλεπαν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου.

Περὶ τῆς Λατρείας ὅμως τῆς Δήμητρος εἰς τὴν 'Ελευσίνα ἐκτὸς ἀπὸ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφείς, οἱ ἀρχαιολογικὲς ἀσκαφαὲς τῆς περιοχῆς ἀπεκάλυψαν ὅλα αὐτὰ τὰ εἱρεῖνια, πὺν ἀποτελοῦν τὴν πιστοτέρας ἀποδείξεις διὰ τὴν θρησκευτικὴν σημασίαν τῆς 'Ελευσίνας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Ἐνα ἀπὸ

τὰ περιηγημότερα λοιπὸν εἰρήματα τῆς 'Ελευσίνας εἶναι τὸ ἀνάγλυφον

Τὸ ἀνάγλυφον τῆς 'Ελευσίνας.

Ἡ κυρία εἰσὸδος τοῦ ἱεροῦ τῆς Δήμητρος εἰς τὴν 'Ελευσίνα.

τικὸν ἀνάγλυφον, τὸ ὁποῖον ἔφερε εἰς φῶς ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη, πὺν σήμερον ἐκτίθεται σὺν Ἐθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο. Τὸ ὕψος του φθάνει στὰ δύο μέτρα καὶ 2 ἑκατ. Βρέθηκε τὸ 1859. Προωρισμένο θὰ ἦτο νὰ στηθῇ μέσα σὺν Τελεστήριον τῶν 'Ελευσινίων Μυστηρίων. Παρουσιάζει τρεῖς μορφές. Ἀριστερὰ ἡ Δήμητρα, ἡ θεὰ τῆς Γεωργίας, φορεῖ μάλλινον χονδρὸν δωρικὸ πέπλο μὲ κάθετες πτυχές. Ἡ ὄψις εἶναι ἀδυστήρη, γεμάτη ἀπὸ θεϊκὴ μεγαλοπρέπεια. Μὲ τὸ σηκωμένο χέρι της κρατεῖ τὸ σκήπτρον, ἐνῶ μὲ τ' ἄλλο προσφέρει τὸν ἱερὸν στάχυν σὺν νεαρὸν Τριπτόλεμον γιὰ νὰ διαδώσῃ τοὺς ἀνθρώπους τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου. Δεξιὰ καὶ πίσω ἀπὸ τὸν Τριπτόλεμον στέκεται ὄρθια ἡ κόρη της, ἡ Περσεφόνη.

Τὸ λυγρὸ κορμὶ τῆς Περσεφόνης κάνει περισσότερον αἰσθητὴν τὴν διαφορὰν τῆς ἡλικίας σὺν δύο γυναικεῖς μορφές, μάνας καὶ κόρης. Ἡ Περσεφόνη φορεῖ λεπτοῦφαντο ἰωνικὸν χιτῶνα, ὁ ὁποῖος ἀποβαίνει πολὺπτυχος καὶ σὲ πολλὰ του σημεία διαγράφει τὴν καμπυλότητα τοῦ νεανικοῦ της σώματος. Ἡ Περσεφόνη κρατεῖ σὺν ἀριστερῷ της χέρι χαλαρὰ μίαν δάδα, ἐνῶ μὲ τὸ δεξιὸν της προσπαθεῖ νὰ στεφανώσῃ ἢ νὰ εὐλογήσῃ τὸ κεφάλι τοῦ νεαροῦ Τριπτόλεμον.

Τὸ ἀνάγλυφον τῆς 'Ελευσίνας εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ὀραιότερα ἀνάγλυφα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ μας Μουσείου, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔχει φροντίσει μὲ εἰδικὸν φωτισμὸν προβολέως νὰ φαντάζοντο περισσότερον τὰ πολὺπτυχα φορέματα τῶν παρισταμένων μορφῶν, πὺν δημιουργοῦν φωτοσκιάσιν, ἐναλλαγὴν δηλ. φωτὸς καὶ σκιᾶς εἰς τὰς πτυχὰς ἀντιστοιχίας. Τὸ ἀνάγλυφον τῆς 'Ελευσίνας χρονολογεῖται γύρω σὺν 430 π.Χ.

Η ΥΓΕΙΑ

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Συμβουλαι τοῦ Καθηγητοῦ ΧΟΛΤΜΑ-ΓΕΡ, Προϊσταμένου τοῦ Τμήματος τῆς Φυσιολογίας τῆς Διατροφῆς

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΑΓΗΤΟΝ

— Προσέξαιτε ἓνα σοβαρὸν, σοβαρώτατον κανόνα: Τὰ παιδιὰ τότε μόνον τρώγουν καλὰ καὶ ὅσον χρειάζεται, ὅταν ἔχουν κανονισμένες καὶ τακτικὰς ὥρες φαγητοῦ χωρὶς νὰ παίρνουν συμπληρώματα εἰς τὰ ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματα.

— Προσοχή. Τὰ παιδιὰ εἰς τὸ τραπέζι κατὰ τὸ φαγητὸν τοὺς πρέπει νὰ κάθονται ἡσυχᾶ. Οὔτε νὰ παίζουν οὔτε νὰ σηκώνονται ἀπὸ τὴν θέσιν τους. Αὐτὸ ἔχει μεγάλην σημασίαν.

— Ἀκόμη. Τὸ παιδί ἡμπορεῖ νὰ φάγῃ. Ὅχι ὅμως σώνει καὶ καλὰ νὰ φάγῃ ὅσον ἡμεῖς νομίζομεν. Δὲν πρέπει νὰ ἀναθρέψωμεν «φαγάδες». Εἰς τὰ πολὺ παχιά παιδιὰ, τὰ ὑπερβάρη, οἱ γονεῖς πρέπει νὰ περιορίσουν τὴν λαιμαργίαν των.

— Τὰ παιδιὰ ὀφείλουν νὰ τρώγουν μαζί μὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας. Ἐκεῖ θὰ μάθουν νὰ ἀποκτήσουν καλὸν τρόπον φαγητοῦ ἀπὸ τοὺς γονεῖς των. Αἱ καλὰ συνήθειαι τοῦ φαγητοῦ μαθαίνονται ἀπὸ τοῦ τρίτον ἕως τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ὅχι μάλον κατὰ τὸ φαγητόν, ὄχι φωνές. Οὔτε ἀπειλὴ καὶ ἔυλο. Εἰς τὸ παιδί ἐντυπώνεται ἡ ἀρμονία ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὸ παράδειγμα τῶν γονέων.

— Τὸν παλαιότερον καὶ ὀικρατοῦσε τὸ παράγγελμα: «Τὰ καλὰ παιδιὰ δὲν μιλάνε σὺν τραπέζι». Αὐτὸ εἶχεν ἓνα βαθὺ νόημα. Πράγματι, τὰ μαλωμένα, οἱ φωνές καὶ οἱ γκρίνιες σὺν τραπέζι μεταξὺ τῶν παιδιῶν τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸ ἄλλο ἢ μεταξὺ τῶν παιδιῶν καὶ τῶν γονέων ἀσχοῦν μίαν καταστρεπτικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὴν ψυχικὴν ἀνάπτυξιν τῶν παιδιῶν. Ἡ ἐπίδρασις εἶναι περισσότερον ὀλεθρία εἰς τὰ νεώτερα παιδιὰ. Τοὺς διαταράσσει τὸ νευρικὸν σύστημα.

— Ὅταν τελειώσῃ τὸ γεῦμα διὰ τοὺς μεγάλους εἰς τὸ τραπέζι πὺν εὐρίσκονται καὶ τὰ παιδιὰ, τὸ γεῦμα πρέπει νὰ τελειώσῃ συγχρόνως καὶ διὰ τὰ παιδιὰ. Νὰ κρατᾶς τὸ παιδί σὺν τραπέζι καὶ νὰ τὸ βιάζῃς νὰ συμπληρώσῃ τὸ γεῦμα του, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἰδικήν σου γνώμην δὲν ἔφαγε ἀρκετὰ, αὐτὸ ἀποτελεῖ ψυχολογικὸν σφάλμα.

— Ἄν ἓνα παιδί πρὸ τοῦ φαγητοῦ παίξῃ καὶ γυρίσῃ, αὐτὸ τοῦ φέρει πείνα. Ἡ πείνα αὐτὴ ὅμως χάνεται, ἂν λίγο πρὸ τοῦ φαγητοῦ τὸ παιδί τρώγῃ γλυκὰ ἢ πίνῃ ποτὰ.

— Καὶ μία παρατήρησις: Τὰ ἐνδρεθίστα παιδιὰ καὶ τὰ περιέργη δὲν ἔχουν προθυμίαν εἰς τὸ φαγητόν. Τοῦναντίον τὰ ψυχραῖα τρώγουν συνήθως περισσότερον ἀπ' ὅσον χρειάζεται.

— Ἐπίσης. Τὰ πολὺ κινούμενα παιδιὰ χρειάζονται τροφὴν πλουσιώτερη ἀπὸ τὰ ἡσυχᾶ πὺν κινεῖται ὀλίγον. Ὅρθον εἶναι νὰ παρακολουθοῦμεν τακτικὰ τὸ βάρος τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν τροφήν νὰ μὴ βάζωμεν κανόνες.

Ἀπόδοσις ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΥ

Γράμματα στοὺς μικροὺς Ἐρυθροσταυρίτες

Η ΑΝΟΙΞΙ

ΜΕ ΤΑ ΠΛΑΚΑΤ

Παιδάκια μου,

Ἄν ἦταν νὰ ζωγραφίσω τὴν ἀνοιξί, θὰ τὴν ζωγράφιζα ἀνοιχτόκαρδη καὶ χαρωπὴ μ' ἓνα πλατὺ γέλιο. Ποτὲ δὲν θὰ μοῦ πῆγαινε νὰ τὴν παραστήσω μωτρωμένη καὶ κατσούφα. Ὅταν ἀποφασίσῃ νὰ μᾶς ἔρθῃ, ποτὲ δὲν μᾶς παίρνει σὺν τηλέφωνο, ὅπως κάνουν ὅσοι ἔχουν καλοὺς τρόπους:

— Γεῖά σας! Ἐδῶ ἀνοίξι! Θὰ εἴστε σὺν σπίτι σας νὰ ῥθῶ;

Ἐρχεται ἀκάλεστη. Ἀλλὰ τί παιχνίδια μᾶς κάνει καὶ πόσα ξαφνιάσματα μᾶς δίνει, γιὰ νὰ μᾶς προειδοποιήσῃ γιὰ τὸν ἐρχομὸ της! Γεμίζει τὸν κόσμον πλακάτ μὲ συνθήματα. Κάποιο πρῶν πᾶς νὰ βάλῃς τὸ πολτὸ σου καὶ διαβάξῃς ἐπάνω σὺν γιακὰ σου ξαφνιασμένη: «Σοῦ τὸ πα, σὺν ξανάπα, βάλε με σὺν ντουλάπα!»

Βλέπεις τὸ γάτο νὰ λιάζεται σὺν ταρατσάκι καὶ σοῦ φαίνεται πὺς κρατάει ἓνα πλακάτ πού... νιαουρίζει: «Τίρι, τίρι, τόμπα, σβῆστε πιά τὴν σόμπα!»

Τὸ σπουργίτι χαρούμενον καὶ πηδηχτὸ βαστᾶ τὸ δικὸ του σύνθημα: «τίρι, τίρι, τίο, πᾶει πιά τὸ κρύο!»

Ἡ φουντουκία, πὺν φούντωσε ἀπὸ τὰ καινούργια μπουμπουκία, ξεδιπλώνει μίαν σημαία πὺν γράφει: «Τὸ φουντούκι ἀπαιτεῖ, νὰ ῥθῃ ἡ ἀνοιξί γοργή!»

Καὶ τὸ χελιδόνι, αὐτὸ πιά, κτίζει τὴν φωλιά του καὶ τραγουδᾷ: «Γιὰ βιασθῇτε, γιὰ βιασθῇτε τὴν κυρά νὰ ὑποδεχθῇτε!»

Μὴ γελάτε. Ἐτοῖ εἶναι. Προσπαθήστε κ' ἔσεῖς νὰ διαβάσετε γύρω σας τὰ μηνύματα τῆς ἀνοιξῆς ἐπάνω σὺν δέντρα, σὺν πέταγμα τῶν πουλιῶν σὺν καθημερινῆς μας συνθήμης, καὶ θὰ δῆτε πὺς ὅλα τὰ πράγματα κρατοῦν ἓνα πλακάτ μὲ ἀνοιξιάτικο σύνθημα.

Ἡ ἀνοιξί ἔχει ἓνα μεγάλο κλειδί πὺν τ' ἀνοίγει ὅλα. Γι' αὐτὸ καὶ τὴ λένε ἀνοιξί, ἀπὸ τὸ ρῆμα ἀνοίγω. Ἀνοίγει τὰ μπουμπουκία, τὴς πόρτες, τὰ παράθυρα, τὰ φτερά τῆς πεταλούδας, τὰ μπαούλα, ξανοίγει τὰ χρώματα τ' αὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἀνοίγει τὴς καρδιῆς σας. Στὴν ἀνοιχτὴ σας καρδιά διαβάξω ἓνα πλακάτ πὺν λέει:

«Τί κι ἂν βρέχῃ κι ἂν χιονίξῃ;
Μέσα μου ἡ ἀνοιξί ἀνθίζει...»

A.B.

ΛΑΜΠΡΙΑΤΙΚΟΣ ΨΑΛΤΗΣ

Διήγημα

“Όταν ο μπαρμπα - Κωνσταντός έφθασεν εις μέρος, όπου η οδός ετέμνετο εις δύο μικρά μονοπάτια, τὸ ἐν ἀνατολικώτερον, τὸ ἄλλο βορειοδυτικόν, εὐρέθη εις ἀμνηχανίαν ποῖον μονοπάτι νὰ λάβῃ. “Όσον καὶ ἂν εἶναι ἐντόπιος εἰς ἄνθρωπος, ὅστις ἐκτάκτως, ἀπαξ κατὰ δύο ἢ τρία ἔτη, ἐξέρχεται εἰς μακρὰν σχετικῶς ἐκδρομὴν, εἰς τοὺς μικροὺς τόπους, πάντοτε εὐρίσκειται εἰς ἀμνηχανίαν, ὅταν μάλιστα τὸ τοπίον εἶναι κάπως ἄγριον καὶ δὲν ἔχῃ ὁ ἴδιος κτήματα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Οἱ δρόμοι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἀλλάζουσι, πολλάκις παλαιὰ ὁδοὶ ἐκχερσοῦνται ἢ καλλιεργοῦνται καὶ δὲν πατοῦνται πλέον, ἐκ τῆς πλεονεξίας μικροῦ γαιοκτημονος, ὅστις περιφράττει ἐντὸς τοῦ χωραφίου του ἐν ἡ δύο στρέμματα γῆς περισσότερον καὶ μεταθέτει τὸν φράκτην μίαν ἢ δύο ὀργυῖας ἀπωτέρω. Ἐνίοτε συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον ἀδιαφιλονέητος ἐλαίων γνωστοῦ κτηματίου πατεῖται καὶ γίνεται δρόμος, χάριν τῆς εὐκολίας τῶν διαβατῶν ἄλλοτε οἱ βοσκοὶ καὶ αἱ αἰγες τῶν ἀνοίγουσι νέον μονοπάτι διὰ νὰ ἀραδίζουσι, ἄλλοτε ἐγκαταλείπουσι καὶ ἀφήνουναι νὰ ἐκχερσῶνται παλαιὰ καὶ γνωρὶμος ὁδός.

Ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐδίστασεν ὁ μπαρμπα - Κωνσταντός, ἐπρωτίμην τὸ τέλος τὸ βορειοανατολικὸν μονοπάτι, καὶ κατέβη ταχέως εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ Χαιρημονᾶ, ἀλλ’ ἐκεῖ δὲν δύναται νὰ βαδίξῃ τις, ἐκτὸς ἂν εἶναι δωδεκαετῆς παῖς, καὶ ψάχνῃ διὰ καβούρια, τὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ κυρ-Κωνσταντός ἦτο ἐξηκοντούτης, ἦτο νῦξ καὶ δὲν ἐζήτει καβούρια. Τὸ ρεῦμα τῆς πηγῆς τοῦ Χαιρημονᾶ, ἐνούμενον

κατωτέρω μὲ τὸ ρεῦμα τῆς Παναγίας Δομάν, σχηματίζει ποτάμιον, κατερχόμενον εἰς τὴν θάλασσαν δι’ ἀποτόμου κατωφερείας, διὰ βράχων καὶ μικρῶν καταρακτῶν.

Στιγμὴν τινα, καθ’ ἣν ἡ σελήνη εἶχε κρυβῆ ἀνω εἰς νέφος καὶ δὲν εἶδε καλὰ, δὲν ἐπάτησε στερεὰ, ὥλισθησεν ἀπὸ ἑνα βράχον καὶ ἔπεσε μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν κορμὸν εἰς τὴν ἄμμιον, μὲ τοὺς πόδας εἰς τὸ νερόν. Ὁ μπαρμπα-Κωνσταντός ἐκτύπησεν ἐλαφρῶς καὶ ἐπόνεσεν, ἐκ τοῦ τινάγμου μάλων καὶ τοῦ φόβου, ἢ ἐκ τοῦ κατὰ γάματος. Εὐτυχῶς ὀλίγον πρὶν, ὅταν εὐρίσκετο εἰς τὸ ὕψωμα, ἐπάνω εἰς μέγαν ὑπερκείμενον βράχον, εἶχεν ἰδεῖ τὴν ἀντιλαμπὴν τοῦ μικροῦ ναύσκου, ὅπου ἀρτίως εἶχε ψαλῆ ἡ Ἀνάστασις, καὶ εἶχεν ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν ἀπέιχε πλέον πολὺ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην. Ζαλισμένος ἀπὸ τὴν πτώσιν, ἤρχισε, μὲ ὅσην εἶχε ἀκόμη δύναμιν, νὰ φωνάζῃ; «Ποῦ εἴσαστε; ποῦ εἴσαστε;». Καὶ τὴν φωνὴν ταύτην εἶχεν ἀκούσει ὁ πρῶτος βοσκός, ὅστις εἶχεν ἐξέλθει πρὸς στιγμὴν τοῦ ναοῦ, διὰ νὰ ἴδῃ πῶς εἶχον αἱ αἰγες του.

Ὁ κυρ-Κωνσταντός ἐσηκώθη, χωλαίνων, ἠκολούθησε τοὺς βοσκούς, ἐφθασεν εἰς τὸν ναύσκον, ὅταν ὁ ἱερεὺς εἶχεν ἀρχίσει τὸν ἀσπασμόν, ἐπροσκύνησε καὶ ἔλαβε τὴν θέσιν του εἰς τὸν χορόν. Ἐψάλεν εἰς ὅλην τὴν λειτουργίαν, μὲ ὅλον τὸ πένσιμόν του καὶ τὸ πόνεμά του.

Ἐξῶς ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης, δεξιόθεν τοῦ ναύσκου, ἔβρεμε γενναῖον πῦρ, καὶ ὁ μπαρμπα-Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης, ὁ ἐκ τῶν

πλησιοχώρων τῆς πολίχνης ἑλθὼν ποιμὴν, εἶχεν ὀβελίσει ἤδη ἕναν ἄμνον καὶ τὸν ἔψηγε. Δίπλα του, πρόθυμος διὰ νὰ τὸν βοηθῇ, ἐκάθητο, ἀκουμβῶν ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ τοίχου τῆς ἐκκλησίας, ἀνθρωπίσκος τις ἐκ τῆς πόλεως, ὅστις δὲν εἶχεν ἐννοηθῇ τότε καὶ πῶς εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ, ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης. Ἀνάμεσα εἰς τὴν πυρὰν καὶ εἰς τὸν τοῖχον, ὁ μπαρμπα-Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης, μὲ τὴν κιντρίνην ζωνάραν, τὸ ξυραφισμένον γένειον καὶ τὸν ἀγκιστροειδῆ μύστακα, εἶχεν ἀφήσει τὸ μαχαίρι του μετὰ τοῦ θηκαρίου, καὶ ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης, ἀπὸ πολλῆς ὥρας, δὲν εἶχε παύσει νὰ ρίπτῃ τὸ βλέμμα ἐναλλάξ εἰς τὸ ροδοκοκκινίζον σφακτὸν καὶ εἰς τὸ μαχαίριον. Ἀντικρῦ, παρὰ τὴν ρίζαν ἐνὸς σχοίνου, ἵστατο μεγάλη ὀκτακάδος φλάσκα. Ἐκ τοῦ τρόπου μεθ’ οὗ ἵστατο ἀκουμβημένη εἰς τὸ κλαδίον τοῦ σχοίνου, ἐφαίνετο πλήρης οἶνου μοσχάτου καὶ μαύρου μεμιγμένου. Τὸ ροδοκοκκινίζον σφακτὸν ἐκνίζεν καὶ ἐσίζεν εἰς τὸ πῦρ, ἢ φλάσκα, ὡς ἄλλη κλώσσα καλοῦσα τοὺς νεοσσούς τῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, ἐφαίνετο καλοῦσα τοὺς βοσκούς εἰς εὐωχίαν ὑπὸ τοὺς ἀτμούς τῆς, ἐτοίμῃ νὰ κλώξῃ καὶ νὰ φυσήσῃ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἐπαφὴν τῆς χειρός, εἰς τὴν ἐλαχίστην προσέγγισιν τοῦ χεῖλους εἰς τὴν θηλήν τῆς.

Δύο χωρικοί, ὄρθιοι, πέντε βήματα μακρὰν τοῦ ψητοῦ, τῆς φλάσκας καὶ τοῦ σχοίνου, ἵσαντο καὶ συνωμίλουν ζωηρῶς. Εἶχαν εὐρεῖ τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον νὰ λογομαχῶσιν δι’ ἐν χωράφιον τσακάρων στρεμμάτων, περὶ τοῦ ὁποῦ ἐμάχοντο ἀπὸ ἐτῶν.

Ἀντικρῦ, πρὸς μεσημβρίαν, ἐπὶ τοῦ βραχώδους λόφου, ἀνάμεσα εἰς πέντε βράχους, εἰς τρία μονοπάτια καὶ εἰς κρημνόν, εὐρίσκετο τὸ διαφιλονεικούμενον χωράφιον. Ὁ εἰς τῶν χωρικῶν ἐχειρονόμει, καὶ ἐδείκνυε πρὸς τὰ ἐκεῖ, καὶ ἱσχυρίζετο ὅτι τὸ χωράφιον τὸ ἰδικόν του εἶχε σύνορον ἀκριβῶς τὸν τρίτον βράχον πρὸς τὰ δεξιὰ.

— Ἐγὼ τὸ ἦρα παππούδικό μου, ἔλεγε δὲ ρωτᾶς καὶ τὸ Γιάννη ἔλεγε δὲ ρωτᾶς, ποῦ εἴμαστε τῆς Ψαροδήμιναις, ποῦ εἴμαστε τῆς Τριάντα χρόνια;.. γειτόνοι, ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια;..

— Τὰ σύνορα εἶναι μὲς στὴ μέση, ἀνάμεσα στὸν δεύτερο καὶ στὸν τρίτον βράχο, ἐκεῖ ποῦ βαθυλαίνει ὁ τόπος διετείνεται ὁ ἄλλος χωρι-

κός φαίνεται ἀκόμη ποῦ ἦτον, τὸν παλαιὸν καιρὸ, ἀποσκαφῇ...

— Κοτζάμ-βράχος, ἀντέκρουσεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐγὼ θὰ πάω νὰ γυρέψω ναῦρῶ τὴν ἀποσκαφῇ, γιὰ νὰ τὴν κάμω σύνορό μου;..

Ὁ μπαρμπα - Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης ἤρχισε νὰ γυρίζῃ ἀμελέστερον τὴν σούβλαν μὲ τὸ σφακτόν, καὶ ἡ προσοχὴ του ὅλη ἀπεροφήθη ὑπὸ τῶν δύο χωρικῶν καὶ τῆς λογομαχίας των.

Ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης ἔλαβε σιγὰ-σιγὰ τὸ μαχαίριον, τὸ ἀπεγύμνωσε ἀπὸ τὸ θηκαρίον του, ἔκοψεν ἐπιτηδείως τεμάχιον ἀπὸ τὴν νεφραμὴν τοῦ σφακτοῦ, τὸ ὁποῖον ἔπαυσε σχεδὸν νὰ περιστρέφεται, καὶ τὸ κατεβρόχθισεν ἀπλήστως.

Ὁ μπαρμπα - Δημήτρης οὐδὲ παρετήρησε κὰν τὴν κλοπὴν καὶ τὴν λαμπαργίαν τοῦ ἀνθρωπίσκου. Ἐξηκολούθησε νὰ προσέχῃ εἰς τοὺς δύο ἐρίζοντας.

— Καὶ εἶναι καὶ μέσα στὸ μπoλέτι καθαρὰ γραμμένον, ἔλεγεν ὁ πρῶτος τῶν δύο· τὸ πῆγαν στὸν παπα-Λευθέρη, ποῦ ξέρεῖ νὰ διαβάξῃ τὰ παλαιὰ γράμματα, καὶ μοῦ τὸ διάβασε τόσες φορές.

— Ἀπὸ μπoλετιά δὲν ἰδρώνει ἐμένα τὸ μάτι μου, ἀντέλεγεν ὁ δεύτερος· σὰν ἔχῃς ὄρεξι, δὲν πᾶς στὸν μπαρμπ· Ἀναγνώστη τὸν Ἀγέλαστο, νὰ σοῦ φτιάσῃ ὅσα ψεύτικα μπoλετιά θέλεις;..

Ὁ Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης ἐπρόσεχεν ὅλος εἰς τὴν λογομαχίαν τῶν δύο ἀγροτῶν. Ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης ἔλαβεν ἐκ νέου τὸ μαχαίριον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὸ θηκαρίον του, ἔκοψε δεύτερον, γενναϊότερον, τεμάχιον ἀπὸ τὸ μισοψιμμένον σφακτόν, καὶ τὸ κατέπιε μονοκόμματον.

Ἡ ἔρις τῶν δύο χωρικῶν ἐξηκολούθει, καὶ ἡ προσοχὴ, μεθ’ ἧς τὴν παρηκολούθει ὁ Καμπογιάννης ἦτο ἀδιάπτωτος. Ὁ Μπουκώσης, ὅστις ἐνόει τὴν μυστηριώδη γλώσσιν εἰς τοὺς φίλους τῆς, ὡς κλώσσα τοὺς νεοσσούς τῆς, ἔκαμεν ἐν βῆμα μὲ τὸν δεξιὸν πόδα, ἐν σχήματι ὀρθῆς γωνίας, δεύτερον βῆμα μὲ τὸ ἀριστερόν γόνυ εἰς τὸ ἔδαφος, ἐξηπλώθη τετραποδίχων, ἐπλησίασεν εἰς τὸν σχοῖνον, καὶ λαβὼν τὴν μεγάλην οἰνοβριθῆ φλάσκαν τὴν ἐπλησίασεν εἰς τὰ χεῖλῃ του, καὶ ἔπιε γενναῖαν δόσιν ἀπνευστί. Εἶτα, φύσει φρόνιμος καὶ γνωρίζων, ὅτι, ἂν ἔκαμε καὶ τρίτην

ἀπόπειραν κατὰ τοῦ σφακτοῦ, ἦτο φόβος μὴ φωραθῇ ἐπὶ τέλους, ἐπέστρεψε παρὰ τὸν τοῖχον τῆς ἐκκλησίας, ὀλίγον τι ἀπώτερον τῆς πυρᾶς, ἐμαζεύθη καὶ ἐφαίνετο τόσον ἄκακος καὶ νῆστις, ὡς νὰ μὴ εἶχε πασχάσει ὅλως.

Ὅταν, ἀφοῦ ὁ ἱερεὺς ἐξῆλθε τελευταῖος ἀπὸ τῆς λειτουργίας καὶ ἐστρώθη ἡ τράπεζα εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ (ἦτον περὶ τὰ γλυκοχαράματα), ὁ μπαρμπα-Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης ἐπεχείρησε νὰ τεμαχίσῃ τὸ ψητόν, παρετήρησεν, ὅτι κατὰ ἔλειπεν ἀπὸ τῆς νεφραμίδας, ἄλλ’ ἐκαμώθη, ὅτι δὲν ἐνόησε τίποτε, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Γιάννην τὸν Μπουκώσιν εἶπε.

— Κοίταξε!.. Περιέργο... Δὲν εἶναι παράξενο νὰ γεννήθῃ σακάτικο αὐτὸ τὸ ἀρνί, παιδί μου Γιάννη;

Ἐξηκολούθησεν ἡσύχως νὰ κατακόπη τὸ ψητόν, εἶτα ἐπανάλαβε· — Πολλὰ παράξενα σημεῖα καὶ θάματα γίνονται σ’ αὐτὰ τὰ στερνὰ χρόνια... Γιὰ βάλε μὲ τὸ νοῦ σου, νὰ φέρω ἀρνί, σακάτικο γεννημένο ἀπ’ τὴ μάννα του, καὶ νὰ μὴν τὸ καταλάβω... Τί νὰ γίνῃ, ἂς ἔχῃ δόξα ὁ Θεός!

Ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης δὲν εἶπε γρι. Ἀλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, καθ’ ἣν παρετίθετο ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ ψητόν, ὁ μπαρμπα-Δημήτρης ἐκρυφεν ἐπιτηδείως τις δύο στάμνες τοῦ νεροῦ, ὅπου εἶχεν ἀκόμη γεμάτες, καὶ ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν τράπεζαν δύο ἄδειες, λέγων, ὅτι δυστυχῶς εἶχε λησμονήσει νὰ στελῇ ἐγκαιρῶς εἰς τοῦ Χαιρημονᾶ τὴν βρύσιν νὰ πάρῃ νερόν, καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ τώρα ἀκόποιος.

— Σ’ ἐσένα πέφτει ὁ κλῆρος, παιδί μου Γιάννη, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Μπουκώσιν. Σύρε νὰ γεμίσης τὰ δύο σταμνιά, νάχῃς τὴν εὐχὴ τοῦ παπᾶ μας, καὶ σὲ καρτεροῦμε, δὲν τρώμε... Πάρε καὶ μιὰ ἀναμμένη λαμπάδα νὰ βλέπῃς στὸ δρόμο, καὶ πάτει γερά, ὁμορφα - ὁμορφα... νὰ μὴ σπάσης τὰ σταμνιά καὶ τὸ πάθος σὰν τὸ τραγοῦδι ποῦ λένε... καὶ μᾶς ἀφήσῃς καὶ ἐμᾶς χωρὶς νερό.

Ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης ἐπεθύμει ν’ ἀρνήθῃ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα. Ἐφορτώθη τὰ δύο σταμνιά καὶ ἐἐκίνησε διὰ τὴν πηγὴν τοῦ Χαιρημονᾶ, ἥτις ἀπέιχε περὶ τὰ δύο μίλια, καὶ ἦτις ἔτρεχε τόσον φειδωλή, ὡς τὸ δάκρυ τῶν ἐξηπλημέ-

νων ὀφθαλμῶν. Ἐχρειάζετο σωστὴν μίαν ὥραν διὰ νὰ ὑπάγῃ, νὰ γεμίσῃ τὰ σταμνιά καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ.

Εὐθύς ὡς ἀνεχώρησεν οὗτος, ὁ μπαρμπα-Δημήτρης ὁ Καμπογιάννης, ἔβγαλεν εἰς τὸ φανερόν τὰς δύο πλήρεις στάμνας, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς δὲν ἐνόει, ἐξηγγήθη καὶ εἶπεν.

— Εἶχα νερό, μὰ ἤθελα νὰ τότε παιδέψω τὸν ἀφιλότιμο... Ἀκούς ἐκεῖ νὰ μοῦ κάμῃ γρουσουζιά, χροινιάρια μέρα, νὰ μοῦ κόψῃ μεζέδες ἀπὸ τὸ σφακτό, ἐνῶ τὸ ἔψηγα καὶ νὰ μὴν πάρω κάβο...

Ὅταν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν βρύσιν τοῦ Χαιρημονᾶ, φέρων τὰ δύο σταμνιά, ὁ Γιάννης ὁ Μπουκώσης, ἦτο ἤδη ἡμέρα, τὸ ψητόν εἶχε καταβροχθισθῇ, καὶ μόνῃ ἡ διακριτικὴ φιλαδελφία τῆς θεᾶς-Μαθηνῶς τῆς ψευτομετάνισσας καὶ τῆς θεᾶς-Σειραίνως, τῆς σηματοφόρου τῶν πανηγυριῶν, τοῦ εἶχε φυλάξει ὀλίγα τεμάχια τοῦ ἄμνου διὰ νὰ κάμῃ Λαμπρὴν ὁ πειναλὸς ἀνθρωπίσκος.

(Ἀπόσπασμα)

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΙΑ ΜΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 2)

τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, ἐστὶ καὶ ὁ ἀστρονόμος Χάρλοου Σάπλεϋ ἐξεθρόνισε τὸν ἡλιο ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ Γαλαξία.

Μὲ τὴ μέθοδο αὕτῃ ὁ Σάπλεϋ μπόρεσε νὰ κἀν τοὺς πρώτους ὑπολογισμούς τῶν διαστάσεων τοῦ Γαλαξία μας καὶ νὰ βρῇ τὴν θέσιν τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος μέσα σ’ αὐτόν. Ἐκτοτε πρὸς ἀκριβεῖς μετρήσεις μᾶς ἔδωσαν μία πληρέστερη εἰκόνα τοῦ ὅλου ἀστροκοῦ μας συστήματος, ἐστὶ ὥστε σήμερα νὰ γνωρίζουμε ὅτι ὁ Γαλαξίας μας ἔχει σχῆμα φαιοειδὲς δηλ. σχεδὸν ἀκριβῶς τὸ σχῆμα ποῦ παίρνουν δύο πιάτα ὅταν τὰ ἐνώσουμε πρόσωπο μὲ πρόσωπο, μὲ ἐξωγινώμενο κέντρο καὶ λεπτότερα ἄκρα. Ἐκ τῶν ἄνω ἔχει ἐλλειπτικὸ ἢ σχεδὸν κυκλικὸ σχῆμα, ἀποτελούμενος ἀπὸ σπειροειδῆς βραχίονες ποῦ ἀγκαλιάζουσι κυριολεκτικὰ τὸ πυκνότερο σὲ ἄστρα καὶ ὕλη κέντρο. Τὸ ἡλιακὸ μας σύστημα βρίσκεται σ’ ἕναν ἀπὸ τοὺς σπειροειδῆς αὐτοὺς βραχίονες καὶ σὲ ἀπόστασι 2)3 ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ Γαλαξία.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΠΑΡΙΟΣ

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τοῦ Γένους

Ὑπὸ ΑΘ. Ι. ΔΕΛΗΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Η ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἐναν-
τίον τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ δὲν
ἦτο κάτι τὸ ὅποιον ἔσπασε ξα-
φνικᾶ. Ὁ πόθος διὰ τὴν ἐλευθερίαν
ὑπῆρξε ριζωμένος εἰς τὰς καρδίαις
τῶν Ἑλλήνων διὰ μέσου τῶν αἰώ-
νων τῆς δουλείας. Καθ' ὅλην ὁμως
τὴν διάρκεια τῆς ἡ Ἐκκλησία συν-
τηροῦσε τὸ ἄσβεστον φῶς τὸ ὅποιον
ἔκαιε εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀλυτρώ-
των. Οἱ Ἕλληνες ἐπίστευον ὅτι κά-
ποτε θὰ τοὺς ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ
ἀποτινάξουν τὸν βαρὺ ζυγὸ τῆς
δουλείας. Τὴν ιδέα αὐτὴ ὁμως τὴν
ἐκαλλιέργησαν διὰ τῆς διδασκαλίας
τῶν οἱ Μεγάλοι Διδάσκαλοι τοῦ
Γένους. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ ὁ
Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, ὁ ὅποιος διέ-
θεσε τὰ 90 χρόνια τῆς ἐπιγείου
ζωῆς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς
παιδείας, τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς
ιδέας τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἔ-
θνους.

Ὁ Ἄθανάσιος ὁ Πάριος ὑπῆρξε φωτισμένος παιδαγωγός, ἄριστος κληρικός, θαυμάσιος ἄνθρωπος καὶ ἐξαιρετος ἀγωνιστής. Μὲ τὴν διδασκαλίαν του, τὸ παράδειγμά του καὶ τὰ συγγράμματα του κατῴρθω-σε νὰ βοηθήσῃ πολλὴ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑθνους. Ἐργασίαν του συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τῆς παιδείας, ἡ ὁποία ὠδήγησεν εἰς τὴν προοιούσαν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἐπανάστασιν.

᾽Ωνομάσθη Πάριος ἐπειδὴ ἐγεν-
νήθη εἰς τὴν νῆσον Πάρον (τὸ
1721). Ὁ πατέρας του ἦτο εὐκα-
τάστατος καὶ ἔστειλε τὸν Ἀθανά-
σιον εἰς τὰ καλύτερα σχολεῖα τῆς
ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα ἐλειτούργουν εἰς
τὰς Κυκλάδας. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι
ὁ Ἀθανάσιος θὰ σταματούσε τὰς
σπουδὰς του μόλις ἐγένετο ἐνὶ ἡλί-
κως. Τοῦναντίον. Εἶχε διάθεσι με-
γάλῃ διὰ σπουδὰς καὶ γράμματα.
Εἰς ἡλικίαν 24 ἔτων, τὸ 1745, με-
ταβαίνει εἰς τὴν Σμύρνην καὶ πα-

ρακολουθεῖ μαθήματα εἰς τὴν ἐκεῖ
φημισμένην Σχολὴν τοῦ Γένους, ἡ
ὁποία ἀργότερον μετωνομάσθη εἰς
Εὐαγγελικὴν Σχολήν. Ἐπτα χρο-
νία σπουδῶν εἰς τὴν Σμύρνην δὲν
ἦσαν ἄρκετά δι' αὐτόν. Ἡ διῶσα διὰ
νά μάθῃ πῶς πολλὰ τὸν ὀδηγεῖ τὸ
1752 εἰς τὴν Ἀθωνάδα Σχολήν,
εἰς τὸ "Ἁγίον Ὅρος. Ἐκεῖ ἐγένετο
μαθητὴς τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρως
καὶ ἀργότερον καθηγητὴς τῆς σχο-
λῆς λόγῳ τῆς βαθύτατης μορφω-
σεώς του καὶ τῶν σπουδῶν του.

Παρά τὸ ὅτι δὲν ἡγάπα τὴν δημοσιότητα καὶ ὡς διάκονος ᾔθελε νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, οἱ Θεσσαλονίκης τὸν ἐπέσσαν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς τοῦ Γένους τῆς πόλεώς των. Μετὰ διετῇ παραμονῇν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην φεύγει διὰ τὴν Κέρκυραν ὅπου, ἂν καὶ καθηγγητής, μεταβάλλεται εἰς σπουδαστὴν καὶ φοιτᾷ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν σχολὴν τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη. Σπουδάζει φιλοσοφίαν, φυσικὴν καὶ ρητορικὴν. Τὴν ρητορικὴν τὴν ἀγαποῦσε πρὸ πολλοῦ διότι καθε Κυριακῇ, ὅπου καὶ αὐτὸν εὕρισκετο, ἀνῆρχετο εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ ἐκήρυττε. Προσπαθοῦσε νὰ μεταδῶσθαι εἰς τὸ ἀκρατήριόν του τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ διὰ τὰ σκληρὰ βωμένα ἀδέλφια, νὰ καλλιιεργήσῃ τὸν πῶθον διὰ τὴν ἐλευθερίαν.

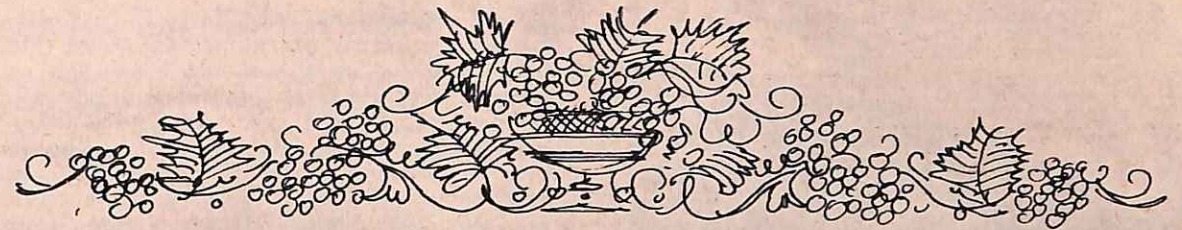
Ἡ φήμη του ἦτο μεγάλη. Τὸν καλοῦν νὰ διδάξῃ εἰς τὴν «Παλαιάν Σχολήν» τοῦ Μεσολογγίου. Τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι ἄφησε ἰχνη. Τὰ κηρύγματά του ἀνεπτέρωσαν τὴν ἔθνικὴν συνειδήσιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, οἱ ὅποιοι ἔπαιξαν οὐσιώδη ρόλον εἰς τὴν ἐπανάστασιν.

Τὸ 1771 χειροτονεῖται ἱερεὺς καὶ ἀναλαμβάνει τὴν διευθύνσιν τῆς Ἀ-
θωνιάδος Σχολῆς. Ἐκεῖ δρᾷ, κη-
ρύττει, συγγράφει, διδάσκει, ἀγιά-
ζει καὶ προσεύχεται. Ὅπως συμ-
βαίνει πάντοτε ὅταν κανεὶς κλη-
τὸ καθῆκον του, κάποιος θὰ εὐρε-

θῆ νὰ ἐνοχληθῇ ἀπὸ αὐτὸ καὶ θὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ συκοφάντου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νέας του παραμονῆς εἰς τὴν Σχολὴν ὁ Ἀθανάσιος κατασκευασθεῖται καὶ διώκεται. Δὲν ἀρκοῦσε αὐτό. Ἐπέσε θῦμα σκοτεινῶν ραδιουργιῶν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τὸν καθαιρέσουν. Πολὺ σύντομα ὅμως ἀπεδείχθη ἡ ἀλθθεια καὶ ἡ Ἐκκλησία πανηγυρικῶς ἀνῆρεσε τὴν καθάρεισίν του καὶ ἐπέφερε τὸν Ἀθανάσιον εἰς τὰ ἀξιώματα, τὰ ὁποῖα κατεῖχε, μετὰ μεγάλης τιμῆς. Αὕτη εἶναι ἡ τύχῃ των ἱκανῶν καὶ ἐναρέτων. Δὲν διώκονται αἱ ἀνάξιοι, ἀλλὰ πάντοτε ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ ἢ τὸ ἔργον «μπαίνει εἰς τὸ μάτι» τῶν ἀναξίων, ἀνικάνων, συκοφαντῶν. Οἱ μεγάλοι ἤρωες τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς ὁρθοδόξου ἐκκλησίας διῆλθον τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς των ἐν διωγμῷ. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τοὺς ἀνδρας αὐτοὺς πράγματι μεγάλους ἡρόεις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Μετά την αποκατάστασίν του ὁ Ἀθανάσιος μεταβαίνει καὶ διδάσκει ξανά εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1786 ἀποφασίζει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν πόθον του νὰ γυρίσῃ εἰς τὸ νησί του, τὴν Πάρον, διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς πατριώτας του. Τὸ πλοῖον ὅμως τοῦ ὁποίου ἐπέβαινε προσήραξε εἰς τὴν Χίον. Ἐκεῖ οἱ κάτοικοι τὸν παρακαλοῦν νὰ μείνῃ διὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν τοπικὴν σχολὴν των. Ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καθοδήγησίν του ἡ σχολὴ περιήχθη εἰς ἀκμὴν καὶ δόξαν μεγάλην κατὰ τὰ ἐπόμενα τριάντα ἔτη. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς σχολῆς ἐφευγον ἀπὸ αὐτὴν μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ κάνουν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτοὺς διὰ τὴν ἱερὰν ὑπόθεσιν τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Γένους.

Εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν παρητήθη ὁ Ἀθανάσιος τῆς διευθύνσεως τῆς σχολῆς καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν μικρὰν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ρεστών. Ἐκεῖ ἀπέθανε τὴν 24 Ἰουνίου 1813 συγγράφων καὶ διδάσκων. Μετὰ ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ξέσπασε ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1821. Ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ὑπῆρξεν ἓνας ἐκ τῶν θερμουργῶν ὑποστηρικτῶν καὶ καλλιεργητῶν τῆς. Ἔδωκε τὸ πᾶν δι' αὐτήν. Δὲν εὐτύχησε νὰ γευθῇ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Γένους, εἶχεν ὁμως χάμεν πλήρως τὸ καθήκον του ὡς διδάσκαλος τῆς ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΣΧΑ

Κυρίου Πάσχα, ἂν ἐσμιξες
συμβολικὰ τὴν Ἑνοῖξι
πάντα μὲ μιὰν Ἀνάστασι
ροδόφωτη τοῦ Γένους,
βόηθα ἡ ζωὴ μας σάλπιγγας
νὰ γίνεταί ἐγερτήριο
γιά ὅσους δαίμονας κακὸς
κρατᾷ πεδικλωμένους.

Κάνε τὸ πνεῦμα μας ν' ἀθλῇ
καὶ τὴν ψυχὴ ν' ἀντρεῖται
κάτω ἀπ' τὴν ἀσπρὴ ἀπλωτὴ
τῆς λευτερίᾳς φτεροῦγες,
καὶ δὸς τὸν ἀναστάσιμο
παιᾶνα, γιὰ ν' ἀκούσουνε
τ' ἀδέρφια μας, σ' ὅποια μεριά
τῆς γῆς καὶ σ' ὅποιες ροῦγες.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

АУГН

Μ' ἄσπρα προβαίνει
 ἄνθ' ἡ Αὐγή
 κ' εὐμορφα ραίνει
 ρόδα στὴ γῆ.

Κάθε πουλάκι
τώρα ξυπνᾷ,
κάθ' ἀηδονάκι
ψάλλει τερπνά.

Εὐθυμη ἐκάστη
τώρα ψυχὴ
στέλλει στὸν Πλάστη
μιὰ προσευχή.

Εὐθυμο πλάσμα
κ' ἐγὼ ξυπνῶ
καὶ μ' ἓνα μ' ἄσμα
Τὸν ἐξυμνῶ.

ΓΕΩΡΓ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Г Р А М М А

Χαμογελάει φωτόχαρος ο 'Απρίλης
γεμιάτος από λουλούδια, από μύρα.
Το χελιδόνι άνήσυχο στη στέγη
μέ τέχνη ξαναχτίζει τη φωλιά του.

Μεγάλη ἡ μέρα, μὲ χυμούς μιᾶς νιότης
θερμῆς ποτίζει ὅλα τῆς γῆς τὰ σπλάχνα·
μικρὴ ἡ νυχτιά, ἀσημένια ἄπ' τὸ φεγγάρι,
σὰν τρυφερὸ γοργὸ κυλάει τραγοῦδι.

Και φτάνει τὸ λαμπρό, τὸ μέγα Πάσχα
 μὲ τὶς ἀγνές, ἀσύγκριτες χαρές του
 καὶ πάλι ἐγώ, Μητέρα μου, μακριά σου
 μὲ ξένους μοναχός, σ' ἀξιετὴ χώρα.

Μην πικραθής: τη μοίρα τους οι άνθρωποι
 με καρτερία να υπομένουν πρέπει
 και δυνατοί, σε κάθε χτύπημά της,
 σα βράχοι να 'ν' στη λύσσα τῶν κυμάτων.

Μὲ πασχαλιᾶς καὶ κρίνα νὰ στολίσῃς
τὰ βάζα· ἕνα λευκόμαλλον ἄρνακι,
γιά τὸ καλὸ νὰ πάρῃς, καὶ νὰ βάψῃς
κόκκινα αὐτὰ πολλὰ - πολλὰ σὰν πρῶτα.

Κι ἀπὸ ξανθόν, ἄγνὸ κερὶ λαμπάδα
μεγάλῃ σὰν τὸ μπῶτί μου ν' ἀγοράσης
καὶ στὴν ὥραίᾳ μας ἐκκλησιὰ νὰ σύρης
ἀνῶρας τῆς Ἀνάστασης τῇ νύχτᾳ.

Ἔτσι ἡ ψυχὴ μου ἀντάμα σου, Μητέρα,
θὰ πτερουγάει καὶ μιὰ χαρὰ θὰ νοιώθῃ
βαθεῖα, καθὼς αὐτὴ ποὺ στὰ παλιὰ μας
τῆς ἔδινες κρατώντάς με ἀπ' τὸ χέρι.

Κι ἂν ἴσως τις θερμὲς τὶς προσευχὲς σου
ὁ Πλάστης ὁ Πανάγιος εἰσακούσῃ
καὶ δώσῃ ἡ εὐλογημένη νῆρθη μέρα
πού θὰ βρεθῶ στὴν ἀγκαλιά σου πάλι,
μὲ Ἀνάστασι καινούργια, πρὶο μεγάλη
ἀπ' ὅλες θὰ γιορτάσουμε, Μητέρα,
κι αὐγὴν - αὐγὴ τῇ λειτουργίᾳ θὰ πᾶμε
νὰ κάνουμε, πού ἀπὸ καιρὸ ἔχεις τάμα.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

15

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ

«Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἔσταν-
ρόθη κήπος καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνη-
μεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέποτε οὐ-
δεὶς ἐτέθη· ἐκεῖ οὖν, διὰ τὴν Πα-
ρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, οὗτοι ἐργά-
σθη τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰη-
σοῦν». Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Οἱ ἀρνῆτες τῆς πίστεως καὶ τῆς
Ὁρθοδόξιας δὲν εἶναι εὐκολοὶ ν'
ἀμφισβητήσουν τὴ θέσι πού ὁ Θεάν-
θρωπος ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη. Καὶ
τοῦτο γιατί ἡ ἱερὰ παράδοσι στη-
ρίζεται σὲ ἀτράνταχτες μαρτυρίες
ἱστοριογραφικολογικές, οἱ ὁποῖες δὲν
συναντοῦν πολλὴ ἀντίστασι τόσο ἀπὸ
ἱστορικούς, ὅσο καὶ ἀπὸ ἀρχαιολόγους.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 4ου μ.Χ. αἰ.
ἐφθάσε στὴν Παλαιστίνη ἡ μητέ-
ρα τῶν χριστιανῶν ἀρχαιολόγων,
ἡ βασιλομήτωρ Ἀγία Ἑλένη ὕστε-
ρα ἀπὸ περιπετειώδεις ταξίδια. Ζη-
τώντας νὰ ἀποκαλύψῃ τοὺς ἱερούς
τόπους τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατε-
δάφισε τὸν ναὸ τῆς Ἀφροδίτης κ'
ἐγκρέμισε τὰ εἰδῶλα πού ἀσε-
βεῖς Ρωμαῖοι εἶχαν στήσει ἐπάνω
στὰ ἱερὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ
προσκυνήματα. Ἡ περιοχὴ ἀνε-
σκάφη κ' ἦλθε στὸ φῶς τῆς ἡμέ-
ρας ὁ φρικτὸς Γολγοθᾶς, σχημα-
τισμένος ἀπὸ γρανίτη σὲ μορφὴ
κρανίου, καὶ σὲ μερικὰ μέτρα μα-
κρύτερα τὸ «ἐν τῷ κήπῳ καινόν
μνημεῖον» ὅπου ὁ Ἰησοῦς ἐτάφη.
Ἀργότερα ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος
οἰκοδόμησε ἐπάνω στὸ ὕψωμα μὴ
μεγάλῃ βασιλικῇ, ἐγκαινιάζοντας
ἔτσι τὸ χριστιανικὸ ἔθιμο πού ἀπαι-
τεῖ νὰ σκεπάζονται με ναοὺς οἱ τό-
ποι ὅπου οἱ μάρτυρες τοῦ Χριστια-
νισμοῦ ἔπεσαν γιὰ τὴν πίστι.

Ἡ αυτοκρατορικὴ βασιλικὴ τοῦ
Κωνσταντίνου ταλαιπωρήθηκε σκλη-
ρὰ ἀπὸ τοὺς διωγμούς, τὶς σφαγές,
τὶς πυρκαϊγὲς καὶ ἄλλαξε πολλὰ μορ-
φές, ἐξωτερικὰ τουλάχιστον. Ξα-
ναχτίστηκε καὶ συμπληρώθηκε πολ-
λάκις ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς, τοὺς
Σταυροφόρους καὶ τέλος τὸν Ἑλ-
ληνορθόδοξο κλῆρο τῆς Τουρκο-
κρατίας, μέχρις ὅτου ἀποκτήσῃ τὸ
σημερινό της σχῆμα, πού εἶναι ἓνα
ἀνοικτάκιον ρυθμῶν καὶ ἀρχιτεκτο-
νικῶν τεχνασμάτων, σωστὸς λα-
βύρινθος, μὲ πατώματα, μὲ ἀνώ-
γεια καὶ κατώγεια, ὅπου ὁ ξένος
ἡμπορεῖ νὰ χαθῇ ἂν δὲν συνοδεύε-
ται ἀπὸ ἐμπειροῦ ξεναγό.

Ὁ πρωτότυπος ναὸς τῆς Ἀνα-
στάσεως ἐκείν τὸ 614 μ.Χ. ἀπὸ τὸν
στρατηγὸ τοῦ Πέρση βασιλέα Χοσ-
ρόη Β' καὶ ἀνεστηλώθη τὸ 626
σύμφωνα μὲ σωζόμενη ἐπιγραφή
«φροντίδι τοῦ ἡγουμένου τῆς Λαύ-
ρας τοῦ Ἁγίου Θεοδοσίου, Μοδέ-
στου ἱερομονάχου», διὰ γενναίας
συνδρομῆς τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμέ-
νην εὐσεβῶν Χριστιανῶν. Ὁ νέος
ναὸς πού προέκυψε εἶναι ροτόντα,
δηλαδὴ στρουγγυλὸς ἀποτελούμενος
ἀπὸ τρεῖς εὐρύχωρους περιβόλους.

Η ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Τὸ 637 τὰ Ἱεροσόλυμα κατεπα-
τήθησαν ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους,
οἱ ὁποῖοι ἐφήρμισαν πολιτικὴ κα-
τευνασμοῦ σὲ σχέσι μὲ τὰ ἱερὰ προ-
σκυνήματα. Τὰ προνόμια τῶν προ-
σκυνημάτων κατεκυρώθησαν μ' ἐγ-
γραφὸν ἐγγύησι τοῦ χαλίφη κατα-
κτητοῦ Ὁμάρ πρὸς τὸν Ἑλληνορ-
θόδοξο Πατριάρχῃ Σωφρόνιῳ. Τὸ
934, τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα, ἐπι-
δραμόντες Σαρακηνοὶ ἔκαυσαν με-
ρικῶς τὸν Πανάγιον Τάφο. Ὁ τότε
χαλίφης Ἑρ Ραδὶ Πύλλας ἐτι-
μώρησε παραδειγματικὰ τοὺς ἐμ-
πρηστὲς καὶ ἀνέλαβε αὐτοπροσώ-
πως τὴν ἀνακαίνισί του. Τὸ 969
ἐξαγριωθέντες Μωαμεθανοὶ γιὰ τὴν
ἐκστρατεία τοῦ Νικηφόρου Φωκά
ἐναντίον τῶν χαλιφῶν τῆς Μέσης
Ἀνατολῆς γιὰ τὴν ἀνάκτησι τῶν
Ἁγίων Τόπων, κατέκαυσαν τὸν
μεγάλον τροῦλλον τοῦ Ναοῦ τῆς
Ἀναστάσεως, καὶ ἀφοῦ ἄρπαξαν τὰ
ἱερὰ τοῦ βήματος σκέυη, παρέδω-
σαν στὶς φλόγες τὸν τότε Πατριάρ-
χῃ Ἱεροσολύμων Ἰωάννη τὸν Δ'.

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ

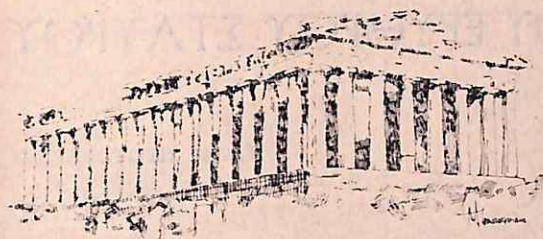
Στὶς 16 Ἰουλίου τοῦ 1099, σύμ-
φωνα μὲ τὸ φράγκικον χρονικόν,
οἱ σταυροφόροι μπῆκαν στὰ Ἱερο-
σόλυμα γιὰ νὰ μείνουν ἐκεῖ ἐπὶ
88 ἔτη. Στὸ διάστημα αὐτὸ προ-
σπάθησαν νὰ μεταρρυθμίσουν τὸν
Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως σύμφωνα μὲ
τὴν φραγκολεβαντίνικη τεχνολογία.
Ἔτσι, ἐπὶ Λατίνου Πατριάρχου
Ἀλμερίκου ἔγιναν προσθαφαίρεισι
στὴν ἐσωτερικὴ κ' ἐξωτερικὴ δια-
κόσμησί του σὲ σημείον νὰ προσλά-
βουν τὰ κτίσματα Ἰσλαμικῆν ὄψι
κ' ἡ περιοχὴ δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ
κέντρο λατρείας τοῦ Μωάμεθ. Ἀλλὰ
ὁ Ναὸς δὲν ἔμεινε γιὰ πολὺ χρόνον
ῥαμί, γιατί μὴ συμμάχη πού
ἔγινε ἀνάμεσα στὸν Σαλαδῖνον καὶ

στὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἰ-
σαάκιον Ἀγγελὸ ὥριζε τὴν ἐπιστρο-
φὴ τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων στοὺς
Ὁρθοδόξους μὲ δικαίωμα μόνον
χρήσεως τῆς αὐλῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀ-
ναστάσεως ἀπὸ τοὺς Μωαμεθανούς.

ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Στὶς 30/9/1808 ἓνας Ἀρμένιος
μοναχός, εἶτε ἀπὸ ἀπροσεξία εἶτε
ἠθελήμενα ἔβαλε φωτιά κ' ἔκαυσε
τὸν ναὸ. Τὰ πάντα ἔγιναν παρανά-
λωμα τοῦ πυρὸς ἐκτὸς τοῦ Πανα-
γίου Τάφου, τὸν ὁποῖον ἐτύλιξαν
οἱ φλόγες ἀλλὰ κατὰ ἓνα θαυμαστὸν
τρόπον τὸν ἄφησαν ἀνέγγιχτο. Μ'
ἐπικεφαλῇ τὸν Οἰκουμένικόν Πα-
τριάρχῃ Πολύκαρπον καὶ μὲ τὴν
ἄδεια τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ δι-
ενεργήθησαν ἔρανοι καθ' ἅπασαν
τὴν Ρωμιοσύνην καὶ στὶς 14/9/1810
ἐτελέσθησαν μὲ μεγαλοπρέπεια τὰ
ἐγκαίνια τοῦ ἐξωραϊσθέντος σύμ-
φωνα μὲ τὴν ὁρθόδοξον βυζαντινὴν
τέχνην κτιρίου. Κατὰ τοὺς σεισμούς
τοῦ 1834 ὁ μέγας τροῦλλος τοῦ
ναοῦ καὶ τὸ κάτωθεν τούτου ἱερὸ
κουβούκλιον ἐβλάβησαν. Ὁ σουλ-
τάνος Ἀβδούλ Μετζίτ παρεχώ-
ρησε ἄδεια στοὺς Ἑλλήνες καὶ
τοὺς Ρώσους Ὁρθοδόξους νὰ ἐπι-
σκευάσουν τὸ ἱερὸ οἰκοδόμημα.

Ἡ γαλλικὴ ὁμοῦς κυβερνήσις, πα-
ρακινούμενη ἀπὸ φανατισμένους κα-
θολικούς πού δὲν ἤθελαν ν' ἀφή-
σουν πρωτοβουλίες σὲ ἀνατολικούς
χριστιανούς νάχουν πρωτοκαθεδρίες
οἱ ἐλληνορθόδοξοι στὰ ἱερὰ προ-
σκυνήματα, ἐπίεσε τὴν Πύλη ν'
ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον τῶν
Ἱεροσολύμων τὸ δικαίωμα τῆς
ἐπισκευῆς τοῦ Ναοῦ. Ἔτσι ὑπε-
γράφη πρωτόκολλον ἀνάμεσα στὴ
Ρωσσίαν, τὴ Γαλλίαν καὶ τὴν Τουρ-
κίαν ν' ἀναλάβουν τὴν ἐπιδιόρθωσι
τοῦ Ναοῦ πού εἶχε βλαβῇ ἀπὸ τὸν
μανία τοῦ Ἑγκελάδου. Οἱ ἐλλη-
νορθόδοξοι, πού εἶδαν τὴν ἀνάμει-
ξι τῶν Γάλλων σὰν ὠμὴ ἐπέμβασι
στὴν αὐτοτέλεια τῶν προσκυνημά-
των, ἀντέδρασαν ἀλλὰ ματαίως.
Οἱ ἀναστηλωτικὲς ἐργασίες τε-
λείωσαν στὰ 1869. Τέλος στὰ 1956
ἄρχισε ἓνας νέος κύκλος ἐπισκευῶν
τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων μὲ τὴν
συμμετοχὴ καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία
κατέβαλε μέρος τῶν ἐξόδων. Ἐπι-
κεφαλῇ τῶν Ἑλλήνων βυζαντινολόγων
ἦταν ὁ σοφὸς ἀκαδημαϊκὸς Ὁρλάν-
δος, τοῦ ὁποῖου ἡ πολύτιμη πεῖρα
κατὰ τὴν πορεία τῶν ἀναστηλώσεων
ὑπῆρξε ἀνυπολόγιστη, σύμφωνα μὲ
τὴν μαρτυρία ξένων εἰδικῶν.

JACQUES DE LACRETELLE

Ο ΗΜΙΘΕΟΣ Ἡ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ δειλινὸ ἐκεῖνο τῆς ἀνόδου μου στὴν Ἀκρόπολι,
ὅταν, κατόπιν ἀπ' τὴν Πελοπόννησο καὶ ἀπὸ τὸ
ταξίδι μου στὴν Κρήτη, βρέθηκα πάλι μέσα στὰ μνη-
μεῖα καὶ τὴν περιοχὴ τῆς Ἀκροπόλεως, μοῦ ἦρθε
στὸ μυαλό μου ἡ ἰδέα μιᾶς ἐσώτερης ρυθμισμένης, πού
μᾶς ἔχει ἐπιβάλει τὸ ρυθμὸς τῆς, καὶ πού κανεὶς
καὶ τίποτα, ποτὲ στὸ ἐφεξῆς δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ
σταματήσῃ. Ἐλεγα πῶς ὅλα ὅσα εἶδα, σ' ὅλα τ'
ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τόσο τ' ἄδρα καὶ μεγαλο-
πρεπῆ, ὅσο καὶ τὰ λεπτά κ' ἐκζητημένα, ἦταν ἀπλὰ
γεννήματα τῆς τύχης, τῆς ἀταξίας βάρβαρων πνευ-
μάτων ἢ ἀγροίκων, πού δὲν κατάρθωσαν νὰ διατη-
ρηθοῦν, ἐνῷ ἡ Ἀττικὴ εἶχ' ἐδραϊώσει μίαν εὐρυ-
τεχνιτῶν ἐπιδεδειγμένην, ἐφευρετικῶν, καί, γενικὰ, λιγώ-
τερο ἢ πιδὸ πολὺ γονίμων· ἐδῶ, οἱ ἄνθρωποι πού ἔστη-
σαν τ' ἀλφάδι τοὺς εἶχαν συνοψίσει καὶ συνθέσει,
μέσα στῆς τέχνης τὶς φαντασιώσεις, τὴν ἐπιβλητικὴν
κυριαρχίαν, τὴ σταθερὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνεύματος. Καὶ
ποὺς μπορεῖ νὰ δῇ σ' αὐτὰ τὰ ἔργα, μὲ τέτοιο πνεῦ-
μα δημιουργημένα, μίαν ἀκαμπτην ὑπερβολὴν μεθό-
δου καὶ αὐστηρότητος, μὴ λογικὴ κάπως πολὺ στε-
γνή; ἀναρωτιέσθην. Αὐτὴ τὴ σκέψιν τοὺς, τὴν τόσο
φανερὴν, θαρρεῖς κ' οἱ Ἀθηναῖοι καλλιτέχνες τὴ χρη-
σιμοποιοῦσαν μοναχὰ σὰ μίαν οὐσίαν μόλις ἐλαφρό-
τερη, καὶ ἀγνόητην, ἀπὸ τὸ μάρμαρό τους.

Αὐτὰ τὰ τέλη τῆς ἡμέρας, πρὸς τὴ δύσι, στὴν
κορυφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπάνω, μεταδίδουν στὴν
ψυχὴ σὰν κάποια ἀρετὴ. Δὲν ἀπομένει παρὰ μονά-
χα ὁ βράχος, καὶ ἀκόμα κάποιοι σκόρπιοι ἐπισκέπτες,
κατὰ τὸ πλεῖστον ξεμοναχισμένοι. Ἄν τυχὸν κα-
νέας τοὺς κοιτάξῃ, ἀποστρέφουν, λές, τὰ πρόσωπά
τους, σὰν ἐνωχλημένοι, κατὰ βάθος, ἀπὸ ἐκείνην ἀκρι-
βῶς τὴ συστολή, πού συχνὰ καταλαμβάνει τοὺς ἄν-
θρώπους τὶς στιγμὲς πού νοιώθουν νὰ κατέχωνται
ἀπὸ μεγάλες ἐσωτερικὲς δονήσεις. Ἄλλος στέκεται,
ἀκίνητος καὶ μόνος, γυρισμένος πρὸς τὸν ὕμνητό,
καί ἔφωνα κοιτάζει τὸ βουνὸ πού σκεπάζεται, τὶς ὥρες
πού βραδιάζει, μ' ἓνα στρώμα ρόδινο, λεπτὸ ἄλλος
κάθεται μπροστὰ στὸν Παρθενῶνα, πού τὸ χρῶμα
τῆς ψημένης του τῆς κρούστας μοιάζει, ὅταν πλησιάζ-
ει τὸ σκοτάδι, μὲ τὸ δέμμα τὸ στικτὸ γέρινον λον-
ταριοῦ καὶ ἄλλος βυθίζεται, συγχρόνως μὲ τὸν ἥλιο
πέρα, στὰ βουνὰ τὰ δυτικὰ, πού ἡ κυκλικὴ τους ἡ
σειρά, σὰν ὁμιλος νεανικός, ξένοιαστος καὶ ἀπερίσκε-
πτος, ταχύνει, λές, τὸν ἔρρομό τῆς νύχτας. Καθένας

ἀναζητεῖ θαρρεῖς τὸν ἑαυτό του, κ' ἔχει τὰ βλέμματα
προσηλωμένα μέσα του, πρὸς ὅ,τι ἔχει ἐκλεκτό καὶ
σπανιώτερο, καὶ ὃ θαῦμα! γαληνεύει καὶ σωπαίνει,
σὰ νάχε βρεῖ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του, κατοῖον ἀμε-
τάδοτο, καὶ ἀτίμητο, πρωτοσυναντημένο θησαυρό.

Κι ὅταν ὁ φύλακας χτυπάει τὸ κουδούνι, βλέπεις ὅ-
λους τοὺς πιστοὺς ἐκείνους νὰ τινάζουν τὴ γοητεία, καὶ
νὰ βαδίζουν πρὸς τὴν ἐξοδὸ ἀργά, μὲ μικροπονηρίες καὶ
μ' ἐλιγμούς παιδιῶν πού θέλουν νὰ κερδίσουν χρόνον.
Πόσο νοιώθω τὴ συγκίνησι αὐτῇ, καὶ αὐτὴ τὴν τελευ-
ταίαν ἀπληστία! Νοιώθω τόσο σιμὰ τὸν ἑαυτό μου
πρὸς τὴν ψυχικὴ κατάστασι, πού, τὴ στιγμὴ πού
περνῶ δίπλα τους, κ' ἐγὼ χαμηλώνω ἔθελα τὰ μά-
τια, μὴ μοῦ ξεφύγῃ, ξαφνικά, κανένας κακὸς λόγος.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ εἶναι τελείως περιττό, γιατί καὶ
τὴν πιδὸ συνηθισμένη καθημερινὴ καὶ ψυχικὴ κατά-
στασι, πού μᾶς ἐξωθεῖ στὸ νὰ βρισκόμαστε στὴν Ἀ-
κρόπολι τὴ γάνομε ὁλότελα. Τόνοιωσα πολὺ καλὰ
αὐτό, μὴ μὲρα πού συνάντησα, στὴν κορυφὴ τοῦ
βράχου, μίαν ὁμάδα περιηγητῶν, πού τοὺς εἶχα ξα-
νασυναντήσει, τὸ ἴδιο τὸ πρωτὶ, μέσ' στὸ μουσεῖο.
Ἦταν ἀπὸ κείνους τοὺς ἀνθρώπους πού τοὺς φορτώ-
νουν μέσα σ' ἓνα πλοῖο, καὶ πού, κάθε μέρα παρὰ μέρα
τοὺς κουβαλοῦν, καὶ τοὺς ἀφήνουν νὰ βοσκῇσιν σὲ
κάποια ξακουστὴ τοποθεσία. Ἦταν ἀπὸ τόπο πολὺ
γνώριμο, μ' εὐχη καὶ ἀρμονικὴ λαλιά· τοὺς εἶχ' ἀκο-
λουθήσει τὸ πρωτὶ γιὰ μὴ στιγμὴ ἀνάμεσα στὶς αἰ-
θουσες, γιὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τὶς ὁψεις τοὺς καὶ τὶς
παρατηρήσεις πού θάκαναν κ' ἔπειτα μ' ἔτρεψαν
ἀμέσως εἰς φυγὴν.

Ὅταν τοὺς ξαναβρῆκα στὴν Ἀκρόπολι δὲν εἶδα
πιά τὰ ἐλαττώματά τους, μήτε τὰ κωμικά τους, πού
μὲ φαίδρυναν. Ἰσως, ὡς ἐκ θαύματος, νὰ τᾶχαν ἀπο-
βάλει, γιὰ μερικὲς στιγμὲς καὶ ἀλήθεια, τώρα, δὲν
σκουντοῦσ' ἓνας τὸν ἄλλον, μήτ' ἐμπηγναι φωνές
σὰν τὸ πρωτὶ, ἀλλὰ βάδιζαν κατὰ μικρὰς ὁμάδες, σύμ-
φωνα μ' ὀρισμένες προτιμήσεις, πούδειγναν λεπτές
εὐαισθησίες καὶ διαθέσεις πνεύματος σχεδὸν ἐκλεκτι-
κές. Ἀλλὰ μπορεῖ, κ' ἐγὼ, γιὰ μὴ στιγμὴ, νάχ' ἀπο-
κτήσει τέτοιαν ἡρεμίαν καὶ καλωσύνην ψυχικῶν ἀπό-
ψεων, πού νὰ μ' ἐμπόδιζε νὰ σκέπτομαι χυδαῖα.

Κι ἀλήθεια, αἱ Ἀθηναῖαι, γενικὰ, μοῦ ἀνυψώνουν
κάθε ὄψιν τῶν πραγμάτων. Στὸν δρόμον κ' οἱ ἀ-
πλούστερες εἰκόνες μεταμορφώνονται, ἀπὸ τὸ τε-
τριμμένο, στὸ ἐξαιρετικὸ καὶ τὸ ὑπέροχον. Εἶναι σὰν
μὴ ἀστραπιαία μετουσίωσι. Ἐκεῖνος ὁ τυχαῖος ἀστυ-
φύλακας πού ὄρθιος στὸ ξυλινὸ τοῦ βάθρου, σὲ κάποια
διασταύρωσι ὁδῶν, δείχνει, στοὺς ὀδηγοὺς αὐτακινή-
των ὅτι ὁ τὰδε δρόμος εἶν' ἐλεύθερος, στὸ Βερολίνο
εἶτε στὸ Λονδίνο αἰγούρα θὰ μοῦδινε τὴν ὄψιν νευρο-
σπάστου· ἐδῶ μοῦ φέρνει στὸ μυαλό τ' ἀγάλματα τ'
ἀρχαῖα· ἔχει κάποια κίνησι στὸ χέρι, σὰ νὰ διατηρῇ,
στὰ δάχτυλά του κάποιαν ἀδιόρατη ἀνάμνησι τοῦ
ἐξακοντισμοῦ τοῦ κερανοῦ. Κι αὐτοὶ οἱ δύο σταμα-
τημένοι ὁδηγοί, πού παρὰ λίγο νὰ τσουγκρίσουν τ'
ἀμάξια τοὺς καὶ φωνάζουν, καὶ χειρονομοῦν, ὁ ἓνας
μέσ' στὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου, μὲ κρατοῦν ἀκίνητο
στὴ θέσι μου, νὰ τοὺς κοιτάζω καὶ νὰ τοὺς ἀκούω·
εἶναι γεγνημένοι ἐξω ἀπ' τ' ἀμάξια τοὺς, ὅλο θυμὸ,
μὲ τεντωμένα χέρια καὶ μὲ σφιγμένες τὶς γροθιές
κ' οἱ δύο τους, καὶ μιλοῦν μαζί, καὶ ἀλληλοβρίζονται.

Αὐτὸ δὲ λέγεται θυμὸς, λέω μὲ τὸ νοῦ μου, δοκιμά-
(Συνεχία στὴν σελ. 27)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

20

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

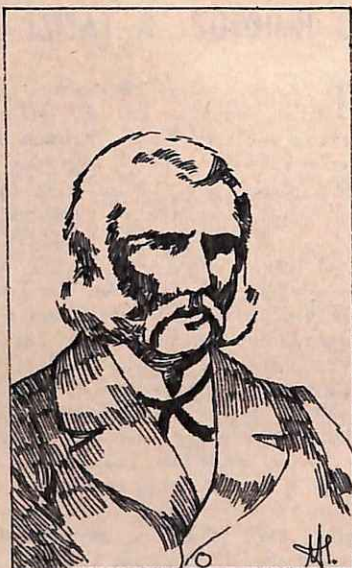
Στα 1884, επτά μόλις χρόνια μετά την ίδρυσή του, άρχισε ο Έλληνικός Έρυθρος Σταυρός να εκδηλώνει ενεργό ανάμειξη στα διεθνή έρυθροσταυρικά ζητήματα. Στη Διεθνή Διάσκεψη που συνήλθε εκείνον το χρόνο, οι Αντιπρόσωποι του Ε.Ε.Σ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ιούλιος Γαλβάνης και Χαράλαμπος Τυπάλλδος-Πρετεντέρης επρότειναν την επέκταση της δράσεως του Έρυθρου Σταυρού και στις ειρηνικές περιόδους, για την παροχή βοήθειας στα θύματα θεομηνιών και επιδημιών και για την καταπολέμηση χρόνιων νόσων όπως η ελονοσία και η φυματίωση. Στην Διάσκεψη της Ρώμης στα 1902, οι Αντιπρόσωποι του Ε.Ε.Σ. εισηγήθηκαν την διεθνή τυποποίηση των κινητών χειρουργείων για την περίθαλψη τραυματιών πολέμου. Και οι δύο προτάσεις έγιναν δεκτές.

Στα 1920, η Αντιπροσωπεία του Ε.Ε.Σ. στη Διάσκεψη της Γενεύης επρωτοστάτησε στην όριστικοποίησή της αποφάσεως που είχε ληφθεί στα 1919 στις Κάννες για την ίδρυση του Συνδέσμου των Έρυθρών Σταυρών (Ligue) και στην ψήφισή του Καταστατικού του. Τον επόμενο χρόνο, ο τότε Αντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Γεώργιος Στρέιτ εξελέγη μέλος της Επιτροπής του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού για την παροχή βοήθειας στη Ρωσία, που την έμαστιζε τότε λιμός και εξανθηματικός τύφος. Το 1922 τον διαδέχθηκε σ' αυτό το αξίωμα ο Πρόεδρος Ίω. Αθανασάκης.

Στο Διεθνές Έρυθροσταυρικό Συνέδριο του 1925, στο Παρίσι, ο Πρόεδρος Ίωάννης Αθανασάκης έλαβε ενεργό μέρος στη συζήτηση για τις σχέ-

ΙΟΥΛ. ΓΑΛΒΑΝΗΣ

ΧΑΡ. ΤΥΠΑΛΛΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ

ΓΕΩΡΓ. ΣΤΡΕΪΤ

ΙΩΑΝΝ. ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ

ΚΩΝΣ. ΓΕΩΡΓΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΡ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

ΜΑΘ. ΜΑΚΚΑΣ

ΑΘΗΝΑ ΜΕΣΟΛΩΡΑ

ΜΙΧ. ΠΙΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

σεις μεταξύ Διεθνούς Κομιτάτου και Συνδέσμου των Έρυθρών Σταυρών. Η διαφορά απόψεων που σημειώθηκε, ώδηγησε σε συσκέψεις του Προέδρου του Ε.Ε.Σ. με τον τότε Πρόεδρο του Φινλανδικού Έρυθρου Σταυρού, τον αργότερα διάσημο στρατηγό Μάννερχάιμ, και με τον Πρόεδρο του Σουηδικού Ε.Σ. πρίγκιπα Κάρολο. Απόρροια αυτών των συζητήσεων ήταν η Διάσκεψη της Χάγης του 1928, που έδωσε όριστική μορφή στην έννοια «Διεθνής Έρυθρος Σταυρός», που συναπαρτίζεται από το Διεθνές Κομιτάτο του Ε.Σ., το Σύνδεσμο των Ε.Σ. και τους Έθνικούς Έρυθρους Σταυρούς και καθώρισε τις αρμοδιότητες του κάθε σκέλους.

Η προσωπικότητα του Ίωάννου Αθανασάκη και το κύρος που είχε αναγνωρισθεί στη γνώμη του για τα διεθνή έρυθροσταυρικά ζητήματα, έγιναν αίτια να εκλεγεί ο Ε.Ε.Σ. στα 1925 μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, ανωτάτου διοικητικού σώματος του Συνδέσμου των Έρυθρών Σταυρών. Ήταν μία ύψηλή τιμή, που την κέρδισε επάξια τότε ο Ε.Ε.Σ. και την ξανακέρδισε πέρυσι, στο 33ο Διεθνές Συνέδριο του Έρυθρου Σταυρού.

Ανάμεσα στους πολλούς διακεκριμένους Συνεργάτες του Ε.Σ. που συνέβαλαν στη διεθνή ακτινοβολία του, πρέπει ιδιαίτερα να μνημονευθούν οι αείμνηστοι Κωνσταντίνος Γεωργακόπουλος, Πρόεδρος, Μαρτίνος Γερούλανος, Αντιπρόεδρος, Μαθίος Μακκάς, Μέλος του Κεντρ. Διοικ. Συμβουλίου, ή Μεγάλη Αδελφή Αθηνά Μεσολωρά και ο Νομικός Σύμβουλος και «Διοικητής» (Gouverneur) του Ε.Ε.Σ. κ. Μιχ. Πισμαζόγλου, που εξακολουθεί να παρέχει πολύτιμες υπηρεσίες στο Σύλλογο.

ΘΕΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΦΥΤΑ

“Αν περπατήσετε στο βουνό, στο δάσος, στη λαγκαδιά, στους άγρους και στα λιβάδια, θα συναντήσετε του κόσμου τα φυτά, μικρά και μεγάλα, δένδρα, θάμνους και διάφορα χορτάρια, γνωστά και άγνωστα. Στόν ίδιο περίπατο θα συναντήσετε και ζώα ήμερα και άγρια, πουλιά, έρπετα και έντομα, μὰ ό αριθμός των ζωντανών πλασμάτων που θα συναντήσετε θα είναι πολύ μικρότερος από τόν αριθμό των φυτών. Αυτό συμβαίνει γιατί τὸ φυτικό βασίλειον τῆς γῆρας είναι πολύ πλουσιώτερο από τὸ βασίλειον τῶν ζώων.

Έντελώς τὸ αντίθετον συμβαίνει στὴ θάλασσα

καί στο βυθό. Έδῶ οί ἀντιπρόσωποι τοῦ ζωικοῦ βασιλείου εἶναι ἀμέτρητοι, ἐνῶ τὰ φυτὰ περιορίζονται σέ ὀλιγάριθμα εἶδη. “Αν σταθῆτε ἀπάνω ἀπὸ ἕνα τμήμα βυθοῦ που ἔχει ἔκτασι ὄχι μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἔκτασι ἑνὸς δωματίου, εἶναι πιθανόν νὰ ἀντικρύσετε δέκα τουλάχιστον εἶδη κατωτέρων ζώων τῆς θαλάσσης, κοχύλια, σαλιγκάρια, καβούρια, γαρίδες, σκουλήκια κτλ. κι ἄλλα τόσα εἶδη περασι-κῶν ψαριῶν. Στὸ ἴδιο μέρος δὲν θὰ ἰδῆτε παρὰ ἕνα μόνον εἶδος φυτοῦ, μερικά φύκια, ἐλάχιστα χορτάρια. Εἶναι ὁμῶς πολύ πιθανόν νὰ μὴν ἰδῆτε οὔτε ἕχνος χορταριοῦ, ἀλλὰ μόνον ἄμμο γυμνή, ὅπου τίποτα δὲν φυτρώνει.

Τὰ εἶδη που ἀποτελοῦν τὴ βλάστησι στὰ πε-ρισσότερα μέρη τοῦ βυθοῦ, σπάνια υπερβαίνουν τὰ δέκα. Τὰ παραθέτουμε ὀνομαστικῶς: Φύκια δύο-τριῶν εἰδῶν, ζωστήρες, λαμενάρια, βρύα, μαλού-πες, πλατομαντῆλες καὶ μερικά χορτάρια ἀνώνυμα.

Τὰ φυτὰ αὐτὰ προσφέρουν δύο σοβαρὲς ὑπη-ρεσίες στὰ ψάρια. Τοὺς παρέχουν τροφή καὶ ἀσφάλεια. “Αρκετὰ θαλασσινὰ φυτὰ ἀποτελοῦν βασικὴ τροφή γιὰ τὰ φυτοφάγα ψάρια, ἐνῶ, παράλληλα, φι-λοξενοῦν διάφορους ζωικοὺς μικροοργανισμούς, που εἶναι περιζήτητοι ἀπὸ τὰ πλάσματα τοῦ βυθοῦ. “Ολα λοιπὸν τὰ ψάρια βρίσκουν τροφή στὰ μέρη που φυτρώνουν θαλασσινὰ φυτὰ. Στὰ ἴδια μέρη βρί-σκουν καὶ ἀσφάλεια, γιατί τρυπῶνουν μέσα στὰ φύ-κια καὶ τὰ χορτάρια, ὅταν τὰ ἀπειλῇ κίνδυνος.

Καταφύγιον μέσα στὰ χορτάρια ζητοῦν ὠρι-σμένα μικρά καὶ ἀνίσχυρα ψάρια. “Επίσης τὰ κα-βούρια καὶ οἱ γαρίδες ἀναζητοῦν συχνὰ ἄσυχον ἐκεῖ. “Αλλὰ ψάρια, μεγαλύτερα καὶ ἰσχυρότερα τὰ ἐπι-σκέπτονται μόνο γιατί βρίσκουν ἐκεῖ τροφή. “Οταν λοιπὸν ὁ ψαράς πλέη πάνω ἀπὸ χορτάρια, μένει εὐ-χαριστημένος, γιατί καταλαβαίνει ὅτι βρίσκεται σὲ μέρος ὅπου ὑπάρχουν πάντοτε ψάρια. Τὸ μόνο ἄσχη-μο στὴν περίπτωσι αὐτὴ εἶναι ὅτι τὰ χορτάρια κρύ-βουν τὰ δολώματα τοῦ ψαῖ καὶ τὰ ἀχρηστεύουν. Τὰ ψάρια δὲν βλέπουν τὸ κρυμμένο δόλωμα καὶ δὲν τσιμποῦν. Βέβαια ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τὸ ἀνακαλύ-ψουν, γιατί τὰ ψάρια ψάχνουν μὲ ἐπιμονὴ καὶ μὲ προσοχὴ γιὰ τροφή, ἀλλὰ ἔως νὰ τὸ ἀνακαλύψουν τὸ δόλωμα θὰ ἔχη φαγωθῇ ἀπὸ τὰ καβούρια κι ἀπὸ τὰ κοχύλια.

“Επίσης τὰ χορτάρια προξενοῦν στὸν ψαῖ καὶ ἕνα ἄλλο κακό: Κατακρατοῦν τὰ ἀγκίστρια του. Συχνὰ τὸ ἀγκίστρι μπλέκει στὴ σκληρὴ ρίζα τοῦ φυτοῦ καὶ κόβεται.

“Ολα σχεδὸν τὰ θαλασσινὰ φυτὰ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φύκια, φυτρώνουν στὰ βράχια καὶ στὲς πέτρες τοῦ βυθοῦ. Μερικά μικρὰ φυτὰ, μερικά χορτάρια, τὰ βρίσκουμε ριζωμένα στὰ ὅστρακα τῶν κοχυλιῶν καθὼς καὶ στὸ καβούκι τῆς καβουρομάνας, ἢ ὅποια μεταφέρει στὴν πλάτη τῆς ὀλόκληρο κῆπο.

Μέσα στὴν βλάστησι τῆς θάλασσας τὴν ἀριθμη-τικὴ ὑπεροχὴ κατέχουν τὰ φύκια. Μεγάλες ἐκτά-σεις τοῦ βυθοῦ εἶναι σκεπασμένες ἀπὸ φύκια.

Στὰ περισσότερα παρὰ μίαν συναντοῦμε ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φύκια καὶ ἕνα πλατύφυλλο καὶ ζωηρὰ πράσι-νο θαλασσινὸ φυτὸ, που ἄλλοι τὸ λένε «πλατομαν-τῆλα» κι ἄλλοι «μαρούλι τῆς θάλασσας». Φυτρῶ-νει σὲ βράχια μόλις σκεπασμένα ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ εἶναι ἡ ἀγαπημένη τροφή τῆς σάλπας. Οἱ μικρὲς

ΦΤΙΑΞΤΕ ΤΟ ΜΟΝΟΙ ΣΑΣ!..

Τῆς ἐκλιπούσης Συνεργατιδὸς μας

ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑ

(Θείας Λένας)

Καλὰ μου παιδιά,

“Ισως νὰ θυμᾶστε μερικοὶ «παλαιοὶ» ἀναγνώ-στες τῆς «Ἐφημερίδουλας» μου ὅτι σὲ κάθε σχεδὸν φύλλο τῆς σᾶς ἔδινα κι ἀπὸ ἕνα χειροτεχνικὸ παι-χνίδι. “Εχετε σκεφτῇ ποτὲ τὸ γιατί σᾶς ἔδινα νὰ φτιάχνετε τὰ παιχνίδια αὐτά; “Οχι φυσικὰ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ διασκεδάσετε καὶ γιὰ ν’ ἀπασχο-λῆσθε στὶς ἐλεύθερες ὥρες σας. Σᾶς τὰ ἔδινα γιὰ νὰ ἀσκήτε τὴ δεξιότητά τῶν χειρῶν σας, νὰ συνηθί-ζετε σὲ μικρὲς πρακτικὲς ἐργασίες, νὰ κάνετε κάτι μόνοι σας, ὥστε νὰ ἔχετε ἔπειτα τὴν ἱκανοποίησι πὼς δημιουργήσατε κάτι δικό σας, μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια.

Τὸ μάθημα τῆς Χειροτεχνίας τὸ διδάσκεστε καὶ στο σχολεῖο σας. “Ο σκοπὸς εἶναι ὁ ἴδιος. Ξέρω ὁμῶς πὼς πολλὰ παιδιά δὲν τὸ συμπαθοῦν κα-θόλου τὸ μάθημα αὐτὸ εἴτε γιατί δυσκολεύονται

σάλπες ζυγώνουν ἔξω-ἔξω κοπαδιαστὲς καὶ πέ-φτουν μὲ τὰ μούτρα στὰ θαλασσινὰ μαρούλια που σκεπάζουν τὰ βράχια. “Οταν οἱ σάλπες μεγαλώ-σουν ἀποσύρονται σὲ βαθύτερα νερά καὶ δὲν πλη-σιάζουν ποτὲ ἔξω-ἔξω στὰ βράχια, γιατί «δὲν τὶς σηκώνουν τὰ νερά». Αὐτὸ γίνεταί αἰτία νὰ χάσουν τὸ τρυφερὸ σαλατικό τους. Στὰ βάθη που περιφέ-ρονται, δὲν φυτρώνουν θαλασσινὰ μαρούλια. “Ετσι δὲν βρίσκουν πιὰ τὸ ἀγαπημένο τους φαγητό, αὐτὸ που τὶς ἔθρεψε ὅταν ἦταν μικρὲς. Μὰ ἂν δὲν τὸ βρίσκουν, δὲν τὸ ξεχνοῦν. “Ενα καλὸ φαί, που τὸ τρώγαμε καιρό, δὲν ξεχνιέται. “Ετσι λοιπὸν ἂν τύ-χη νὰ βρεθῇ μαρούλι στὸ βυθὸ που περιφέρονται οἱ μεγάλες σάλπες θὰ τμηθῇ δεόντως, δηλαδὴ θὰ φα-γωθῇ ἄψε-σβῆσε. Πὼς ὁμῶς θὰ βρεθῇ ἀφοῦ δὲν φυτρώνει ἐκεῖ; “Απλούστατα τὸ ρίχνουν ἐκεῖ οἱ ψαράδες. Τὸ βάζουν ὡς δόλωμα στὴν κοφινέλα. Μυ-ριστήκανε πὼς ἀρέσει πολὺ στὲς σάλπες καὶ τοὺς τὸ σερβίρουν καταλλήλως. Καὶ πιάνουν μπόλικες...

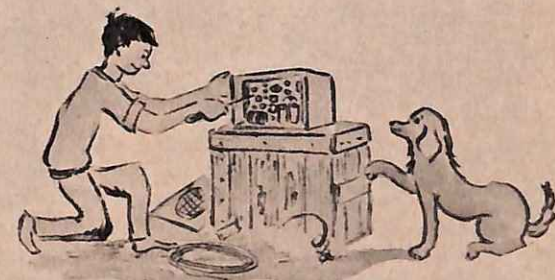
Γνωστὰ στοὺς ψαράδες εἶναι τρία ἀκόμα θα-λασσινὰ φυτὰ: Τὰ βρύα, τὰ ἄσπρα τριφύλια καὶ τὰ ράμματα. Τὰ τελευταῖα εἶναι περίεργα θαλασσινὰ φυτὰ μὲ στέλεχος λεπτό, μακρὸ μὴ σπθαιμὴ καὶ φυτὰ μὲ στέλεχος λεπτό, μακρὸ μὴ σπθαιμὴ καὶ χωρίς διακλαδώσεις, σκέτο γυμνὸ στέλεχος, χωρίς κλαδιά καὶ φύλλα. Εἶναι ἀρκετὰ ὅμοια μὲ τὰ ἄγρια κλαδιά καὶ φύλλα. Εἶναι ἀρκετὰ σκούρο καστανό. Φυτρώνουν σπαράγγια, μὲ χρώμα σκούρο καστανό. Φυτρώνουν τοῦφες-τοῦφες στὰ ρηχὰ κ’ ἔχουνε σάρκα τραγανή μὲ ἀρκετὴ νοστιμάδα.

Τὰ ράμματα τρώγονται, ὅπως εἶναι. Μὲ λαδό-ξυδο κάνουν μὴ νόστιμη σαλάτα.

νὰ κάνουν τὶς μικρὲς χειρωνακτικὲς ἐργασίες που ἀπαιτεῖ (μὲ πηλό, μὲ χαρτόνι, μὲ ξύλα, μὲ πριόνια, μὲ σφυράκια καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα), εἴτε γιατί τὸ βρίσκουν περιττό. Θὰ μπορούσατε νὰ μοῦ πῆτε: —Μὰ, ἐμεῖς θὰ γίνουμε ἐπιστήμονες, δὲ θὰ γίνουμε τεχνίτες. Τί τὰ θέλουμε αὐτά, ἀφοῦ μαθαίνουμε γράμματα;

Ναί, παιδιά μου, μαθαίνετε γράμματα καὶ σπουδάζετε, μὰ τίποτα πρακτικὸ που μαθαίνει κανεὶς δὲν εἶναι σήμερα περιττό. “Οχι μόνο γιατί δὲν ξέρει τί τοῦ ἐπιφυλάσσει τὸ μέλλον, ἀλλὰ καὶ γιατί εἶναι ἀπὸ πολλὲς μεριὲς ὠφέλιμο νὰ μπορῇ νὰ ἀπασχολῆται σὲ μερικὲς τεχνικὲς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ, που καὶ ἀπὸ πολλὰ ἔξοδα τὸν γλυτώνουν καὶ μεγάλῃ ἱκανοποίησι τοῦ προσφέρουν.

Τὶς σκέψεις αὐτὲς μοῦ τὶς γέννησε μὴ εἶδησι

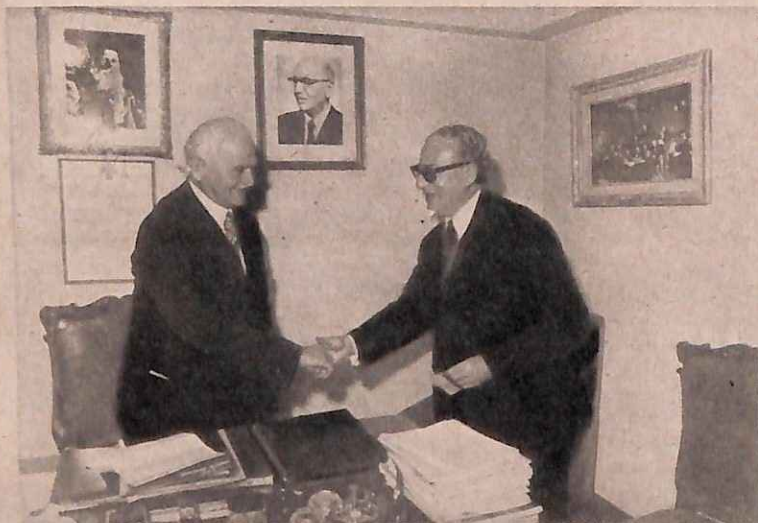
στὶς ἐφημερίδες: “Επειδὴ τὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια εἶναι πολὺ μεγάλη στὴν “Αγγλία, ἔδῶ καὶ μερικά χρόνια ἔχει δημιουργηθῇ μὴ μεγάλη κίνησι ἀπὸ τοὺς μεγάλους νὰ φτιάχνουν μόνοι τους διάφορα ἀντικείμενα καὶ νὰ ἐκτελοῦν διάφορες δουλειὲς στο σπίτι τους, γιὰ τὶς ὁποῖες ἄλλοτε θὰ καλοῦσαν εἰδικούς τεχνίτες.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ ἔχουν ἰδρυθῇ καὶ πολ-λὲς ἐταιρεῖες, που ἐφοδιάζουν τοὺς ἐρασιτέχνες αὐ-τοὺς τεχνίτες μὲ τὶς ἀπαραίτητες ὕλες καὶ τὰ σχε-τικά ἐργαλεῖα. Σὲ μὴ μεγάλη μάλιστα “Εκθεσι που ἔγινε στὸ Λονδίνο — “Εκθεσι τοῦ “Ιδανικοῦ Σπι-τιοῦ» λεγόταν — ὑπῆρχε μὴ ἰδιαίτερη αἶθουσα, ὅπου γινόταν συστηματικὴ ἐπιδείξι ἀπὸ τεχνίτες τῆς ἐκτελέσεως ὠρισμένων ἐργασιῶν: πὼς νὰ στρώνετε τὰ χαλιά σας, πὼς νὰ βάζετε τὴν ταπετ-σαρία σας, πὼς νὰ βάφετε μόνοι σας τὰ ἐπιπλα καὶ τοὺς τοίχους σας, πὼς νὰ μεταχειρίζεστε διάφορα ἐργαλεῖα, πὼς νὰ φτιάχνετε ραδιόφωνα, γραμ-μόφωνα, μικρὰ ἐπιπλα κτλ. Τελευταῖα μάλιστα ἔγιναν καὶ Οἰκοδομικοὶ Συνεταιρισμοί, που διευ-κολύνουν τὰ μέλη τους νὰ χτίζουν τὰ σπιτία τους μόνοι τους. Τὸ φαντάζεστε αὐτό; Κ’ ἐμεῖς νὰ μὴν μπορούμε νὰ κόψουμε ἕνα χαρτάκι ἢ νὰ τοποθε-τήσουμε ἕνα κάδρο; Νὰ μὴν μπορούμε νὰ διορθώ-σουμε τὴ μικρὴ βλάβη μῆς βρύσης ἢ νὰ κορφώ-σουμε τὸ σπασμένο πόδι μῆς καρέκλας;

“Εξὼ ἀπὸ τὶς ἡλεκτρικὲς βλάβες (μακριὰ πάντα ἀπὸ τὶς πρίζες καὶ τὸ ρολοὶ τοῦ ἡλεκτρικοῦ) ὅλα τ’ ἄλλα μπορεῖτε κ’ ἐσεῖς νὰ τὰ φτιάχνετε σιγά-σιγά ἔχοντας τὰ μικρὰ ἐργαλεῖα σας. Τί λέτε; Δο-κιμάζετε;

“Η θεία σας

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ» ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε.Ε.Σ.

Ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Π. Γεωργούντζος εύχαριστεί τον κ. Α. Παπαγεωργίου, Γενικόν Διευθυντήν της 'Αν. Εταιρείας «Θεσσαλική» δια την υπ' αὐτῆς δωρεάν 1 εκατομμυρίου δραχμῶν ὑπὲρ τοῦ Καρδιολογικοῦ Τμήματος τοῦ Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ. εἰς μνήμην τοῦ Ἰδρυτοῦ καὶ Προέδρου τῆς 'Εταιρείας Karl F. Landegger.

Γράμματα πρὸς τὸν Ε.Ε.Σ.

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΝ
ΣΧΟΛ. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ**

Κύριον

Π. Γεωργούντζον

Πρόεδρον Ε.Ε.Σ.

Σὰς εὐχαριστοῦμεν πάρα πολὺ διὰ τὰ δύο Λευκώματα σχολ. ἀλληλογραφίας, τὰ ὁποῖα ἐπήραμε χθές. Μᾶς ἔκαμε θαυμασίαν ἐντύπωσιν ἡ ποιότητι τῶν Λευκωμάτων καὶ τὰ παιδιὰ μας θὰ χαροῦν πολὺ πού θὰ τὰ λάβουν.

Μετὰ τιμῆς

B. BRIDGETHASTINGS

Βοηθὸς Δ/ντῆς Ε.Σ.Ν.Ν. Ζηλανδίας

Σ η μ. :

Πρόκειται περὶ τῶν Λευκωμάτων τοῦ 2ου Γυμνασίου Θηλέων Μυτιλήνης καὶ τοῦ Γυμνασίου Ἀγίου Νικολάου Λασηθίου Κρήτης, τοὺς μαθητὰς τῶν ὁποίων καὶ συγχάριμεν διὰ τὴν ὠραιότητα ἐργασίας των.

δρίου Ἰωαννίνων καὶ 2 δέματα δι' ἄπορον μαθητρίαν Γυμν. Γρανίτσας Εὐρυτανίας. Τὸ Οἶκον. Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν, 13 δέματα διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς μαθητὰς Δημ. Σχολ. Σιταρῶν Λιτωλίας. Τὸ Μεικτὸν Γυμν. Παπάγου, 3 χαρτοκιβώτια καὶ 5 σάκκους μὲ 26 δέματα βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἡλιορράχης Κονίτσας.

Ἰδιωτ. Σχολεῖα :

Ἡ Ἰόνιος Σχολὴ Ἀθηνῶν, 10 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Εὐθυμίας Φωκίδος καὶ 14 δέματα εἰς τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Ἀργους Ὀρεστικοῦ Καστοριάς. Τὸ Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. Ἀννης Π. Κρουσταλάκη, ἀνὰ 4 χαρτοκιβώτια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Βασιλάδας Μεσσηνίας, Γεωργάνων Ἰωαννίνων καὶ Περδικορράχης Κλειδίου Ἀρτης καὶ 3 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σγάρας Ἀγνάντων Ἀρτης. Τὸ Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. Ἀγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτης, 12 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βασιλικῶν Θεσπρωτίας.

Δ η μ. Σχολεῖα :

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 20 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πενταπόλεως Δωρίδος καὶ ἀνὰ 12 χαρτοκιβώτια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Ἐλαφτόπου Ζαγορίου καὶ Ἀγ. Ἀνδρέου Παγγαίου Καβάλας. Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 27 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Διαβολιτίσου Μεσσηνίας. Τὸ 108ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 12 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μαρμάρων Σπερχειάδος, 9 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καρδακυντίου Ἡλείας, 11 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βαβουρίου Φιλιατῶν καὶ 8 χαρτοκιβώτια καὶ 4 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ὀλομάδων Γορτυνίας. Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Ζωγράφου, ἀνὰ 2 χαρτοκιβώτια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Σαρακίνης Ροδόπης, Νυμφαίας Κομοτηνῆς, Κάτω Ὀρενῆς Σερρών καὶ ἀνὰ 3 χαρτοκιβώτια διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Χωριστῆς Δράμας, Χαλασμάτων Παπαδατῶν Πρεβέζης καὶ Μαυροπούλου Ἰωαννίνων.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Τὸ Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. «Πλάτων», 3 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἡλιορράχης Κονίτσας.

ΑΤΤΙΚΗ

Γυμνάσια :

Τὸ Γυμν. Θηλ. Ν. Ἡρακλείου, 4 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Τσόπελα Πραμ. Ἰωαννίνων.

Δ η μ. Σχολεῖα :

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου, 13 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχ. Ἀγ. Εὐθυμίας Φωκίδος. Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Παιανίας, 8 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σίμου Ναυπακτίας καὶ 9 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ποκίστης Ναυπακτίας. Τὸ Δημ. Σχολ. Μαρθάωνος, 17 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Χοσιαρίου Λακωνίας καὶ 12 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμυδαλέας Γορτυνίας.

Ἰδιωτ. Σχολεῖα :

Τὸ Ἐκπαιδευτήριον Κ. Μάνεση, Ν. Ἡρακλείου, 1 δέμα καὶ 1 χαρτοκιβώτιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀράτου Ροδόπης.

ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ

Τὸ Δημ. Σχολ. Γλυφάδας Φωκίδος, 1 χαρτοκιβώτιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Φράζου Καστανέας Ἀρτης.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Κυριακῆς Πάργας, 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πουρναριῶς Γορτυνίας.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Γυμνάσια :

Τὸ Γυμν. Δεσκάτης Γρεβενῶν (τάξεις 2α καὶ 3η), 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κ. Ποταμιάς Γρανίτσας Εὐρυτανίας.

Δ η μ. Σχολεῖα :

Τὸ Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Σερρών, 7 δέματα διὰ σεισμοπαθεῖς μαθητὰς Δημ. Σχολ. Ἀναλήψεως Αἰτωλοακαρνανίας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Δ η μ. Σχολεῖα :

Τὸ Δημ. Σχολ. Θροφαρίου Κορινθίας, 1 χαρτοκιβώτιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μυρσινοχωρίου Πυλίας. Τὸ Δημ. Σχολ. Ροζενῶν Κορινθίας, 7 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντικυθίων.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τὸ Δημ. Σχολ. Καλλονῆς Λέσβου, 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀετοράχης Ἰωαννίνων.

Ἰδιωτ. :

Ἡ Κα Κλειὼ Κωστοπούλου, κάτοικος πόλεως Ρόδου, 1 χαρτοκιβώτιον διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Φράζου Καστανέας Ἀρτης.

*

(ἀπ' εὐθείας)

ΑΘΗΝΑΙ

Τὸ Μεικτὸν Γυμν. Παπάγου, 35 δέματα μὲ τρόφιμα, ἱματισμὸν κλπ. καὶ 4.650 δρχ. εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς κατοίκους Κοινότητος Κ. Μακρυνοῦς Αἰτωλίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Τὸ Β' Γυμν. Θηλ. Καρδίτσας, 20 καὶ κλινοσκεπάσματα εἰς σεισμοπαθεῖς κατοίκους Κ. Μακρυνοῦς Αἰτωλίας.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Τὸ Δημ. Σχολ. Πλαγιαρίου Θεσσαλονίκης, γραφ. ὕλην καὶ 867 δρχ. εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον «Μέγας Ἀλέξανδρος» Θεσ/νίκης. Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμαράντου Κιλκίς δῶρα εἰς ἀκριτικὰ φυλάκια Δοϊράνης καὶ Ἀκρίτα Κιλκίς καὶ 1 δέμα μὲ γραφ. ὕλην καὶ παιγνίδια εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγ. Ρομμέλης Σφακιῶν Κρήτης. Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Καβάλας, τρόφιμα καὶ χρήματα εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας καὶ γυναικίσματα εἰς τὸ Γηροκομεῖον τῆς πόλεως.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας, ἱματισμὸν ἀξίας δρχ. 1.200 εἰς ἀπόρους μαθητὰς, δρχ. 350 δι' ἀνέστερσιν Ἰερ. Ναοῦ Ἀγ. Νεκταρίου Αἰγίου καὶ δρχ. 571 εἰς κοινωφ. σκοπούς.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Χίου, 35 ἀτομικά δέματα εἰς ἀκριτικὰ φυλάκια Ἀγ. Ἐλένης, Ἀγ. Ἐρμιόνης, Ἀγ. Αἰμιλιανοῦ καὶ Κεραμείων Χίου.

(Συνεχίζεται)

**Η ΑΜΥΝΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 16)

θὰ εἶναι ὁ τυχὸν ἀντίπαλός του καὶ ἀπομακρύνεται.

Ἡ φύσις ὁμῶς δὲν περιορίζεται μόνο στὸ καμουφλάρισμα, τὴν ὁμοχρωμία ἢ τὸν μιμητισμὸ ὥστε τὰ πλάσματά της νὰ προστατεύωνται ἀπὸ κάθε κίνδυνον. Ἐκεῖ ἐπινοήσκει καὶ πολλοὺς ἄλλους τρόπους. Ὀρισμένες σαῦρες, π.χ., ὅταν συληφθοῦν ἀπὸ τὴν οὐρά, ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ αὐτοακρωτηριάζωνται. Μὲ μιὰ ἰδιαίτη κίνησιν τῶν μυῶν τοὺς δηλαδὴ χωρίζουν τὴν οὐρά τους ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα τους. Καὶ ἐνῶ ὁ ἐχθρὸς μένει ξαφνιασμένος, ἡ σαῦρα βρίσκει τὴν εὐκαιρία καὶ ἐξαφανίζεται. Ὅσο γιὰ τὴν κομμένη οὐρά της, αὐτὴ θὰ ξαναγίνει. Ἀλλὰ καὶ διάφορα τεχνάσματα μεταχειρίζονται τὰ ζῶα γιὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Εἶναι γνωστὸς ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ μάνα-πέρδικα ξεγελᾷ τὴν ἀλεπού, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ μικρά της, ὅταν κινδυνεύουν ἀπὸ τὴν κυρὰ Μαριώ. Ἡ περδικομάνα ὑποκρίνεται ὅτι τάχα ἡ πτερούγα της εἶναι σπασμένη καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πετάξῃ. Μάλιστα τὴ σέρνει στὸ χῶμα γιὰ νὰ φανῇ πῶς πρᾶγματι εἶναι σακατεμένη. Ἡ ἀλεπού τότε ἀρχίζει νὰ κυνηγᾷ τὴν μάνα, ἀφήνοντας τὰ περδικόπουλα ἀπέραχτα. Ἡ περδικομάνα ὅλο ξεφεύγει καὶ ὅλο παρασύρει τὴν ἀλεπού μακριὰ ἀπὸ τὰ παιδιὰ της. Ὅταν καταλάβῃ πῶς εἶναι πιά καλὰ κρυμμένα, σηκώνεται ψηλά καὶ θεύγει πετώντας, ἐνῶ ἡ ἀλεπού μένει μονάχα μὲ τὴν ὄρεξιν, πού δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ. Τὸν τρόπο αὐτὸν δὲν τὸν ἐφαρμόζει μονάχα ἡ πέρδικα, ἀλλὰ καὶ πάρα πολλὰ ἄλλα εἶδη πουλιῶν.

Μερικὰ πουλιὰ ἐφαρμόζουν ἄλλο τεχνάσμα. Χτίζουν τὶς φωλιές των κοντὰ σὲ σφηκοφωλιές, ὅποτε κανεὶς δὲν τολμᾷ νὰ πλησιάσῃ γιὰ τὸ κεντρί τῆς σφήκας εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον. Κάτι ἀνάλογο κάνουν καὶ στὴ θάλασσα μερικά ψαράκια. Ὅταν κινδυνεύουν καταφεύγουν ἀνάμεσα στὰ δηλητηριώδη πλοκάμια τῶν μεδουσῶν ἢ τῆς ἀνεμώνης τῆς θάλασσας.

Εἶναι πραγματικά νὰ ἀπορῇ ἄλλα καὶ νὰ θαυμάζῃ κανεὶς μὲ πόση σοφία ἡ φύσις ἔχει κανονίσει τὴ ζωὴ τῶν πλασμάτων της, ὥστε νὰ καταρθώνουν νὰ συνεχίζουν ἐπάνω στὸν πλανήτη μας αὐτὸ πού λέμε Ζωή.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θέματα κυρίως μετὰ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἀγνοίαν τοῦ σοβαροῦ καὶ κινδύνου περιεργάζονται ἐγκαταλείμμενα πολυεμφόδια (χαρτοβιβλίδες, νάρκες κλπ.) ἢ αὐτὸ τονίζομεν καὶ πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πηλατοῦν, ἀλλὰ μόνον ν' ἀντικρίζουν νὰ εἰδοποιῶν ἀμέσως τὴν πλησιεστέρην ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεεις
Help to the needy

Βοήθεια εις Κοινότητας και σχολεία
Health in the Home

Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Καλαμάτας
Juniors of 4th Elem. School Kalamata

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σαλμούνης Πύργου
Juniors of Elem. School Salmone Pyrgos

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Έκάλης
Juniors of Elem. School Ekale

Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Ταύρου
Juniors of 4th Elem. School Tavros Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Θηλ. Κηφισίας
Juniors of High School for Girls Kifissia

Παιδική χορωδία Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου Δημ. Σχ. Πατρών εις δημοσίαν εκδήλωση του Τμήματος Ε.Ε.Σ.Ν.
Juniors of 4th Elem. School Patras singing in a chorus.

Ε.Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Μενεμένης Θεσ/νίκης
Juniors of 1st Elem. School Menemene Salonica

Ε.Ε.Σ.Ν. Κολλεγίου 'Αθηνών διανέμουν είδη βοήθειας εις σεισμοπλήκτους Ναυπακτίας.
Juniors of Athens College at the earthquake Area in Nafaktos.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΥΣΙΩΤΙΣΣΑ

Ένα προσκύνημα στο μοναστήρι της Προυσιώτισσας είναι εκπλήρωση Ιερου χρέους κάθε Χριστιανου και κάθε Έλληνα. Δυναμώνει την πίστι στις αιώνιες παραδόσεις της Θρησκείας και του Έθνους και Ισχυροποιεί την αγάπη στην πατρική μας γη. Το πολυφημισμένο αυτό κέντρο της Έλληνικής Ορθοδοξίας, στη νοτιοδυτική γωνία της Εύρυτανίας, είναι, στο πέρασμα των αιώνων, το ιερό καταφύγιο και η πηγή των ψυχικών ανατάσεων του ανθρώπου, που, κουρασμένος απ' το μόχθο της ζωής, φθάνει εδώ για ν' αποθέσει της ψυχής του τα μύρα: την ευλάβεια και την πίστι, το σεβασμό και την ευγνωμοσύνη, την αγάπη και την αγαλλίασι.

Αγαθή μοίρα μ' έφερε στον άγιο αυτόν τόπο ταπεινό προσκυνητή ένα αύγουστιάτικο πρωινό με την οικογένειά μου. Η Έλληνική φύσι στέλνει το χαιρετισμό της. Γύρω μας τοπία ειδυλλιακά, εικόνες κι απόψεις μαγικές. Πολιτείες και χωριά ξετυλίγονται και περνούν στα μάτια μας σαν όνειρώδεις ζωγραφιές, που τις εξιδανικεύει το ελληνικό φως. Πολιτείες και χωριά που η Ιστορία στεφάνι δόξας τους φόρεσε κι άθανασίας αλουργίδα.

Μπροστά μας ένα τεράστιο συγκρότημα ύψώνεται σαν γίγαντας απειλητικός. Είναι οι έλληνικές Άλπεις, ο ούρανογοιέονας Τυμφορητός. Το βουνό, που αγγίζει την ψυχή σου και σε βυθίζει στην έκστασι και στη γοητεία!.. Παντού απότομες χαράδρες και στοές τρομακτικές, όγκοι κρεμαστών βουνών και γεφύρια, που γι' αυτά μιλούν οι θρύλοι και τα παραμύθια. Πέρα χωράφια κι άμπέλια, πλημμυρισμένα εικόνες ειδυλλιακές: πρόβατα, βελάσματα, κουδούνια, βοσκοπούλες και τσοπάνηδες. Η έλληνική Ιστορία, η έλληνική ζωή, το έλληνικό καλοκαίρι μ' άγκαλιάζουν από παντού γοητευτικά. Είναι η Ιστορία του χρέους και της θυσίας.

Έξαισια είναι η διαδρομή από το Καρπενήσι για το Μοναστήρι. Η φύσι, υπερβλητική σε μεγαλείο και πλούσια σε βλάστησι, ζυπνά τη ναρκωμένη αίσθησι. Τα μάτια θαυμάζουν τις όμορφιές, τα πνευμόνια αναπνέουν καθαρό όξυγόνο και τ' αυτής καταγράφουν τη μυστική συναυλία, τη γεμάτη από θρόισμα των φύλλων, το κύλισμα των νερών και το κελάιδημα των πουλιών. Ο άνθρωπος, σε τέτοιες ώρες ξεχνά το φορτίο των χρόνων και θαυμάζει, με σεβασμό κι ευγνωμοσύνη, του Δημιουργού την πανσοφία.

Παναγιά η Προυσιώτισσα! Τόπος χαράς, γεμάτος φως, σεβασμό κι ευλάβεια. Πνεύμα Θεού απλώνεται παντού. Έξαισια θέσι, που χαρίζει μια βιβλική γαλήνη και υπερκόσμια μακαριότητα. Η προσέγγισι στο Μοναστήρι της Πρώτης Κυράς της Ρούμελης δημιουργεί αίσθημα έσωτερικής άνησυχίας και γει' αισθήματα έσωτερικής άνησυχίας. Η λειτουργική συγκίνησις. Η λειτούργια έχει άρχισει. Χαριμόσυνη κι ειρηνική φέρε άνησυχού οι καμπάνες του. Ήχοι, θριαμβευτικοί και δοξαστικοί. Ήχοι, που γεμίζουν το μυρωμένο πρωινό αέρα

γλυκείες νότες από τη λύρα της Έλληνικής Πατρίδος και, σαν απόκοσμη μελωδία, φθάνουν στην πιο απόμερη γωνία της. Ήχοι που διαλαλούν ότι όσο στο έλληνικό χρώμα πλούσια φυτρώνει η δάφνη, όσο μυριόχρωμοι στολίζονται οι κάμποι και τα πουλιά με τα έωθινά τους ύμνουν τον Δημιουργό, θεία θ'

ρέσ θ' ακούστηκαν τα λόγια του Παπα-Δασκάλου, και θα θέριψαν την έλπίδα με τέτοια λόγια:

«Μη σκιάζεστε στα σκοτή. Η Λευτεριά, σαν της αύγης το φεγγαρόλο αστέρι, της νύχτας το ξημέρωμα θα φέρη».

Ο προσκυνητής, γεμάτος συγκίνησι, γυρίζει στα περασμένα. Πρόσωπα και γεγονότα, που συνδέονται με τον ιερό αυτόν τόπο, αναβιώνουν σε παλλόμενες παραστάσεις. Όλος αυτός ο ιερός χώρος, χρυσίζει πάμφωτος σε μια όνειρευτη γαλήνη και μακαριότητα. Έλπίδα και στήριγμά μας η Παναγιά η Προυσιώτισσα. Το Μοναστήρι χαρίζει μεγαλείο κι έξαρσι, καλωσύνη κι άρμονία. Ένα μοναστήρι με Ιστορία, με παράδοσι και πνευματική άκτινοβολία. Ένα ρουμελιώτικο μοναστήρι, ιερός τόπος προσευχής κι ένατενίσεως, ζητεί την άμεριστη συμπαράστασι όλων μας. Οι μακάριοι μύστες της Άθανασίας, που το ύπηρετούν με άφοσίωσι, συνεχίζουν την Ιστορική πορεία του, μέσα στο χρόνο. Οι ύμνοι και οι δοξολογίες των χιλιάδων προσκυνητών ύψώνονται, μ' ευλάβεια κι ευγνωμοσύνη στον Ουράνο:

«Χορεύει αι της Έλλάδος και Αίτωλίας τα στίφη, συναθροισθέντες τεμένει, τῷ έν Πυρσῷ της Παρθένου νυν προσκυνήσωμεν πόθῳ αὐτῆς τὴν Θείαν Εἰκόνα».

ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΣ
Νομαρχιακός Έπιθ. Δημ. Έκ. Πειραιώς

Ο ΗΜΙΘΕΟΣ Η ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Συνέχεια από την σελίδα 19)

ζουν να λογικευθούν. «να διαλεχθούν», και ν' αποδείξουν» είναι το πάθος το παλιό, που πάντα επίζη, της παναρχαίας διαλεκτικής. Ξέρω πως έχω άδικο να τα νομίζω έτσι, πως διαστρέφω σίγουρα τα πράγματα, πως αλλοιώνω την πραγματικότητα, άλλ' άναρωτιέμαι, μοι ταύτα, από τί πάστα πρέπει νάναι καμωμένος εκείνος στον όποιο αι Άθηναι δεν προσκομίζουν ένα τέτοιο δώρο.

«Ο,τι μεγάλο έχω μάθει, μέχρι τώρα, στο διάστημα της όλης μου ζωής, ό,τι σοφό έχω σκεφθῆ κι άνώτερο, ό,τι ωραίο έχω φαντασθῆ, το ξαναβρίσκω, μ' έκτυπα τα έχνη του έδῶ, σ' αυτόν τον γόνιμο τον τόπο. Δεν υπάρχει ξέννοιαστη στιγμή, πνευματικό ξεκούρασμα, διάλειμμα, που να μη με κάνη, θέλά μου, να διαβλέπω, γύρω μου, έντός μου, κάποια κατεβυθισμένα όρατά έδεών».

(Απόσπασμα)

Μεταφρ.
ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

**ΠΡΟΑΣ, Ο ΔΟΥΛΟΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ**

Μυθιστόρημα

Ἡ ἀπάντησι τοῦ Βιάντος ἦταν αὕτη : «Νὰ εἰσαι ἀργὸς στὴν ἀπόφασι καὶ γοργὸς στὴν ἐκτέλεσι». Ἀ-
ξέχαστο μούχει μένει κ' ἓνα ἀπόφθεγμα τοῦ Ζήνω-
νος ποὺ εἶδα ἐκεῖ γραμμένον. Ἐλεγε : «Γιὰ νὰ εἶμαι
ἀδιάφορος σ' αὐτοὺς ποὺ με κακολογοῦν, ὀφείλω νὰ
εἶμαι ἀδιάφορος καὶ πρὸς ἐκείνους ποὺ με παραινέουν».
Ἐνῷ διαβάζαμε αὐτά, ἀκούσαμε μιὰ φωνὴ καὶ εἶ-
δαμε νᾶρχεται ἡ μάντισσα φορώντας ἓναν πορφυρο
μανδύα. Προχώρησε, στάθηκε μπροστὰ στὸν τρί-
ποδα, ἄφησε ἐπάνω μιὰ χρυστάλλινη σφαῖρα γεμάτη
ἀπὸ πρασινοποτὺ ὕγρο, κι ἄρχισε νὰ τ' ἀνακατεύη μ'
ἓνα κλωνάρι ἱτιάς. Ἀτμοὶ πλημμύρισαν τὴ σπηλιὰ,
κ' ἐνῷ νόμιζα πὼς ἦταν ἀπὸ τὴ σφαῖρα, μὰ δὲν ἄρ-
γησα νὰ καταλάβω ὅτι ἔβγαιναν ἀπὸ μιὰ τρύπα ἀνοι-
γμένη στῇ γῇ. Μὲ τὰ μάτια στηλωμένα στὸν Εὐφο-
ρίωνα, ἡ Ἀγλαονίκη τοῦ ἔγενεψε νὰ σημώσῃ. «Μίλα,
τοῦ εἶπε, τί ζητᾷς ἀπὸ μένα;». — «Τὸ σπῖτι μας,
ἀποκριθίκε, εἶναι βυθισμένο σὲ πένθος γιατί βεβηλώ-
θηκαν οἱ ἐφέστιοι θεοὶ μας. Κλέφτηκε τὸ ἄγαλμα τοῦ
Ποσειδῶνος, ποὺ εἶναι ὁ προστατὴς μας. Μπορεῖς
ἐσὺ νὰ μᾶς βοηθήσῃς νὰ τὸ βροῦμε καὶ νὰ τιμωρήσουμε
τὸν βέβηλο;». Σώπαινε ἐκεῖνη, κοιτάζοντας τὴ σφαί-
ρα. Ἐαφνικὰ ξέσπασε σὲ γέλια τρανταχτά. Εἶπε :
«Πιότερο ἀπ' ὅλα νὰ φοβόσαστε τὴν ἀνανδρεία, τὴ
ματαιότητα καὶ τὴ βλακεία. Ξέρω νὰ ὑπερασπίσω
τὸν ἑαυτό μου ἀπὸ ἓναν ἐχθρό, πὼς ὅμως νὰ μπῶ
στὴ σκέψι ενός ἡλίθιου;» Τὰ χάσαμε. Περιμέναμε
μιὰ ἀπόκρισι θετική, μὰ ἐκεῖνη μᾶς μιλοῦσε μὲ λόγια
ἀνιγνωματικά. Ὁ Εὐφορίων ξαναμίλησε : «Θέλεις νὰ
μᾶς βοηθήσῃς, Ἀγλαονίκη, μπορεῖς;». — «Ἐγώ,
ψιθύρισε αὐτὴ σὰ νὰ μονολογοῦσε, φυλάγομαι ἀπὸ
τὸν ψεύτη καθὼς κι ἀπὸ τὸ σκληρότερον ἐχθρό μου.
Μήτε τὰ νύχια τῆς τίγρης, μήτε τὸ λιονταριοῦ τὰ
δόντια, τὰ κέρατα τοῦ ταύρου, μήτε καὶ τὸ φαρμάκι
τῆς ἐχίδνας μποροῦνε νὰ βλάψουν τόσο ἓναν ἄνθρωπο,
ὅσο τὸν ψεύτη τῆς γλώσσης». Τότε ὁ Θεαγένης, ποὺ
μᾶς ὠδήγησε σ' αὐτήν, εἶπε : «Καλὴ μάνα, μίλα
καθαρά, πές μας ποῖός ἔχει τὸν κλεμμένο ἠθσαυρό».
— «Δὲν ἐμίλησα; ἔκανε ἐκεῖνη θυμωμένη. Ἡ ἀνοη-
σία ἔφερε τὴν κλοπὴ, καθὼς σὰς εἶπα, ἡ δειλία τὴν
ἐκρυψε, τὸ ψέμα κ' ἡ ἀπιστία ὅμως θὰ κάνουνε τὸν
κλέφτη νάβρῃ ἓνα χειρότερο μέσον γιὰ νὰ ὁλοκληρώ-
σῃ τὸ ἐργλημά του. Φτάνει πιὰ, μὴ με ρωτᾷς . . .».
Εἶχε χάσει ὅλη τῆς τῆ δύναμι, ἔτρεπε σύγκορρη,
κόντευε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τῆς ἡ χρυστάλλινης

σπαίρα. Τὴ λυπόμουνα, μὰ κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς, εἶπα : «Φωτιστήκαμε!». Στράφηκε ἀπότομα, κ' εἶδα νὰ καρφώνει ἀπάνω μου τὰ μάτια της : «Κράτησε τὴ γλώσσα σου» εἶπε. Μὰ στὴ στιγμή μαλάκωσε : «'Ακουσέ με, σὺ, ἔκανε .Σὲ λυπᾶμαι. Πρέπει ὅμως νὰ μάθης ὅτι σὲ περιμένει σκληρὴ δοκιμασία. 'Οπλίσου, παιδί μου, μὲ θάρρος καὶ ὑπομονή. Θὰ σοῦ χρειαστοῦνε . . .». Λέγοντας αὐτὰ κατέβασε τὸ παραπετάσμα καὶ μᾶς ἔδειξε πῶς ἔπρεπε νὰ φύγουμε. 'Ο Εὐφορίων ἔριξε κάτι νομίσματα σὲ μιὰ γαβάθα ποὺ ἦταν στὴν εἰσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ μᾶς ἔγνεψε νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε.

Βαδίζοντας προπαταθούσα μάταια νὰ σβήσω ἀπὸ τὴ μνήμη μου τὰ φοβερὰ προμαντέματα τῆς γριᾶς, ντρεπτόμουνα ὁμως νὰ τ' ὁμολογήσω. Σκεπτικὸς καὶ κατσούφης ἦτανε καὶ ὁ Θεαγένης, ποὺ θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του ὑπεύθυνον γιὰ τὴν ἄκαρπη ἐπίσκεψιν. Ὁ Εὐφορίων, βλέποντάς μας ἔτσι, προσπάθησε νὰ μᾶς καθησυχάσῃ: «Πιστεύατε στ' ἀλήθεια πῶς θὰ μᾶς φανέρωνε τὸν κλέφτη ἢ γιὰ Ἄγλαονίχη; Τὸ θεωροῦσαντε εὐκολο: «Ὅσο γὰρ σένα. Πρόα, αὐτὰ

πού εἶπε εἶναι γελοῖα. Δὲν κατάλαβες ὅτι ἤθελε νὰ μᾶς δώξῃ μιὰν ὥρα ἀρχήτερα;» Συνέχισε νὰ μιλάῃ σ' εὐθυμο τόνο ὁ εὐγενικός φίλος μας, ὥσπου φτάσαμε στὴν Ἀκαδημία. Ὅλοι εἶπαμε τότε πὼς ἐπιθυμούσαμε ν' ἀκούσουμε τὰ πολὺτιμα μαθήματα τοῦ μεγάλου Φιλοσόφου πού δίδασκε σ' αὐτήν. Ὁ ἴδιος πῶθος μᾶς ἐφλόγιζε, καὶ λέγαμε πὼς εἶναι χρεῖμα πού δὲν μπορούσαμε νὰ μτοῦμε ἐκεῖ, γιατί δὲν εἶχαμε

ἀκόμη γίνει ἐφηβοί. Μὰ ὁ Εὐφορίων, ὕστερα ἀπὸ μικρὴ σκέψι, πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακαλέσῃ τὸν πανίσχυρο κ' ἐπιφανῆ πατέρα του νὰ μᾶς μπάσῃ γιὰ νὰ παρακολουθήσουμε, μιὰν ἔστω φορά, τὴ διδασκαλίαν. Μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ τὰ καταφέρνῃ, ξέχασα κ' ἐγὼ τὰ λόγια τῆς μάντισσας καὶ πῆγα ἤσυχος στὸ σπίτι ποὺ με φιλοξενοῦσε.

10

"Τότερα ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν διαμονή στὴν γυνεϊρά μου, ἐνεκα τῶν καλοκαιρινῶν διακοπῶν, γύρισα μὲ τοὺς ἀγαπημένους μου φίλους, τὸν Εὐφορίωνα καὶ τὸν Θεαγένη, ποὺ φιλοξενήθηκαν ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου, στὸ "Λστυ". Ο' δάσκαλός μας ὁ Λύσις, ὅταν ἄρχισαν τὰ μαθήματα ἐβγάλε ἕναν ωραιότατο λόγο. Ἐτόνισε πῶς γινόμαστε πιὰ ἄντρες καὶ πῶς ἔχουμε καθήκον νὰ γίνουμε πολῖτες ἀξιοί τῆς ἀποστολῆς μας. Καὶ δὲν παρέλειψε νὰ προσθέσει πῶς βασιικὴ ἀρχὴ τῆς αθηναϊκῆς πολιτείας εἶναι τούτη· δὲν εἶναι ξεχωριστὸ άτομο κάθε πολίτης, ἀλλὰ μέλος ἀδιαίρετου συνόλου, τῆς πατρίδας. Δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ κάνουμε πράξεις κακές γιατί ἐτσι σπιλώνουμε τὴν Πατρίδα. Ἀντίθετα, ὅταν κά-
νομε κάτι καλό, τῇς ἐπιστρέφουμε αὐτὸ ποὺ δι-
καιωματικὰ τῇς ἀνήκει." Ακολούθησε τὸ μάθημα τῆς γεωμετρίας καὶ πρώτων ἐρώनाξε ἐμένα. Εὐτυχῶς ὁ
πατέρας μου, ποὺ κατά τις διακοπές πολλές φορές
μᾶς ρωτοῦσε σχετικὰ καὶ τοὺς τρεῖς ἔχοντας μπορο-
στά του τὸ πρῶτο βιβλίΟ τοῦ Εὐκλείδου, μᾶς εἰχε
προτοιμάσει. Ο' Λύσις ἔβαινε ικανοπλημένος ἀπὸ
τις γνώσεις μου, γιὰ νὰ βεβαιώθῃ ὅμως ὅτι καταλά-
βαينا αὐτά ποὺ ἔλεγα, μοῦ υπέβαλλε ἐρωτήσεις δύ-
σκολες, μοῦ ἔστηνε παγίδες. Τέλος, μοῦ εἶπε ἓνα
θερμότατο εὖγε. "Όταν ἤρθε ἡ σειρά τῶν ἀσχήσεων,
μὲ πρόσταζε νὰ πάρω τὸν διαβήτη μου γιὰ νὰ δοκιμάσουμε μίαν ἄλλη ἀπόδειξη. Πάχητκα, καὶ δὲν
μπόρεσα μὲ τὸν βρῶ. Ποῦ τὸν εἶχα; ἩΞέρα πῶς
ἤμουΝ ἐλαττωματικός, πῶς ἔχανα ἀπὸ ἀφηρημάδα
τὰ πράγματά μου, μὰ τὸ σακκιδίου ἀπὸ δέρμα πάν-
θηρος, ποὺ μοῦχε χαρίζει ἢ μητέρα, αὐτὸ τοιά-
χιston, ἔπρεπε νὰ τὸ προσέχω πολύ. Καὶ σ' αὐτὸ
ἦταν ὁ διαβήτη. Ποῦ ὅμως τὸ εἶχα βάλει; Ἐνώ
κοίταζα τριγγύρα σαν χαμένος, ἀκουστῆκε νὰ φωνά-
ζῃ ένας συμμαθητής μου: «Nά, Πρόα, τὸ σακκιδίο
σου!». Καὶ μοῦ τόδεixe, ποὺ κρεμότανε στὸν τοῖχο
ἀπὸ ἓνα καρφι. Ἔτρεξα καὶ τὸ ἀρπάξα χαρούμενος
ἀπὸ ἓνα καρφι. Ἑτρεξα καὶ τὸ ἀρπάξα πάλιν. Ἐβάλα
μέσα τὸ χέρι μου, καὶ τί θαρρεύτε πῶς ἐβγάλα;
Tὸν πολυτίμητο Ποσειδῶνα τοῦ Λεωγράφους! Μοῦ
ἥρθε κάτι σαν τρέλλα. Aίγο πρὶν ἀρχίστὸ τὸ μάθημα
ἐτύχε νὰ ρωτήσω τὸν Εὐφορίωνα πῶς οἱ Λεωγρά-
νεις του, καὶ αὐτοὺς ποὺ ἀποκριθῆκε πῶς ὁ Λεωγρά-
φος εἶχε στενωχωρήθῃ ἐξ αἰτίας οικονομικῶν δυ-
σκολιών, ὀχι σπουδαίων, ποὺ τίς ἀπέδιδο στο χάσιμο
τοῦ δώρου τοῦ Φειδία, καὶ πῶς ἡ μητέρα του μαρά-
ζωνε σιγὰ - σιγὰ. Εἶχαν x' οἱ δύο γίνει ἀπαισιόδο-
ξοι ἀπὸ τότε ποὺ τοὺς ἐλευσαν τὸ ἀγαλματάκι. Κα-
ταλαμβάνετε, παιδιά μου, τὴ χαρὰ ποὺ ἐνοιwsa βρί-
σκοντιάς το στο σακκιδίο μου. Mήτε στιγμή δὲ μοῦ
πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς αὐτὸ ποὺ θεωροῦσα εὐτυχία,
μποροῦσε νὰ με θάνῃ δυστυχισμένο. Πῶς νὰ μοῦ
περασθῇ ἡ ιδέα ὅτι καὶ με θεωροῦσε κανένas ἑnoch;
Κι ἀλήθεια, βλοῖ μετριάζανε μὲ χαρὰ, δὲν ξέρα-

— 68 —

εν πῶς νὰ ἐκφράσουν τὰ συγχαρητήριά τους, προσπαθοῦσαν νὰ πιάσουν τὸ ἀγαλματάκι. Κι ὁ Εὐφορίαν, ἀφοῦ μὲ ἀγκάλιασε, τὸ πῆρε καὶ βιάστηκε νὰ πᾶν νὰ τὸ παραδώσῃ στὸν πατέρα του, γιὰ νὰ σκορπίσῃ πιά τὸ σύννεφο τῆς μελαγχολίας ποῦχε τυλίξει τὸ ἀρχοντικό. Ἀπ' ὅλους τοὺς συμμαθητές μου δυὸ μόνον σκέφθηκαν νὰ μὲ κατηγορήσουν γιὰ κλέφτη. Μά, τί; Μήπως καὶ μιὰ σταγόνα δηλητήριο δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ μολύνῃ ἕναν κρατήρα; Τὰ πρῶτα κακὰ συμπετώματα τ' ἀντελήφθηκαν τ' ἄλλο πρῶτ' ἔνῳ προσπαθοῦσα ν' ἀνακαλύψω ἀπὸ ποιὸ θαῦμα εἶχε κρυφτῇ στὸ σακκιδιὸ μου τὸ πολύτιμο καλλιτέγνημα, κάποιος εἶπε: «Δὲ θέλει ρώτημα: μιὰ καὶ βρέθηκε τὸ ἀγαλματάκι στὸ σακκιδιὸ τοῦ Πρόα, αὐτὸς τὸ εἶχε κλέψει». — «Εἶναι φῶς φανάρι», εἶπε κάποιος ἄλλος. Τὸ κακὸ εἶναι πὼς πολλοί, ἀντὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γι' αὐτὴ τὴν ἀτιμία τῶν δυὸ μοχθηρῶν συμμαθητῶν, φάνηκαν ἐπιφυλακτικοὶ ἀπέναντί μου. Ὁ Εὐφορίαν καὶ ὁ Θεαγένης στάθηκαν στὸ πλευρὸ μου. Μιά τέτοια συκοφαντία δὲν εἶναι μόνο σιχαμερή, ἀλλὰ καὶ ἡλίθια, εἶπε ὁ πρῶτος. Καὶ πρόσθεσε: «Εἶναι δυνατόν νὰ κρύψῃ στὸ σακκιδιὸ μου ἕνα κλεμμένο θησαυρὸ ἀνθρώπου πού δὲν εἶναι βλάκα καὶ ἔπειτα νὰ τὸν βγάλῃ καὶ τὸν δείξῃ σ' ὅλη τὴν τάξι!». Ἐνα κύμα εὐγνωμοσύνης συνεπῆρε τὴν ψυχὴ μου γιὰ τὰ λόγια ποῦ εἶπε ὁ πιστὸς φίλος καὶ γιὰ τὸ σφιχταγκάλισμά του, ποῦ μαρτυροῦσε τὴν ἀγάπῃ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην ποῦ εἶχε στὸ άτομό μου. Ὁ Θεαγένης πάλι βροντοφώναξε: «Ποτέ του δὲν κάνει κακιὰ πράξεις ὁ Πρόας, γιατί, ἀπλοῦστατα, εἶναι ὁ Πρόας»!. Εἶχα κατασυγκινήθῃ. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες σταθήκανε στὸ πλευρὸ μου καὶ οἱ δυὸ, μαλώσανε μὲ διάφορα κακὰ στοιχεῖα, χτυπήθηκαν γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦνε τὴν τιμὴ μου. Ὁ ἐξαιρετὸς δάσκαλός μου ἔδειξε ἐκτίμησι καὶ ἀγάπῃ γιὰ μένα καὶ φέρθηκε μὲ περιφρόνησι πρὸς τοὺς δυὸ συκοφάντες μου, τὸν Μενεκράτη καὶ τὸν Λυκίδα. Αὐτοὶ ἔβραζαν σὲ κυκλοφορία πινακίδες καὶ γράφανε στοὺς τοίχους ἀνώνυμα συνθήματα, ὅπως αὐτά: ΠΡΟΑΣ ΕΚΛΕΥΕ, ΦΟΒΟΥ ΤΟΝ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ, ΠΡΟΑ. Ἦμουν μὲ τοὺς δυὸ ἀδελφικοὺς φίλους μου ὅταν πρωτοεῖδα σ' ἕναν τοῖχο μιὰ τέτοια ἐπιγραφή: Ἀρχισα νὰ τρέμω ἀπὸ τὸ κακὸ μου, ἔχασα τὴ λαλιά μου, ἔχασα δάκρυα πικρά. Ὁ Εὐφορίαν χάιδεψε τὸν ὄμο μου μὲ μᾶτια βουρκωμένα καὶ ὁ Θεαγένης μ' ἀγκάλιασε καὶ πάσμιζε νὰ μ' ἐνθαρρύνῃ. «Μπώρα εἶναι, θὰ περάσῃ, μού εἶπε. Ἐγὼ στὴ θέσι σου θὰ προτιμοῦσα νὰ ὑποφέρω ὡς ἀθῶος, παρά ὡς ἔνοχος». «Πόσο ἔχει δίκιο, σκέφθηκα. Δὲν πρέπει νὰ κλαίω ἀφοῦ ἔχω ἥσυχῃ τὴν συνειδήσί μου». Οἱ περισσότεροι συμμαθητές μου δὲν ἔδωσαν σημασία στὶς ἀπαισιες ἀνώνυμες κατηγορίες, μερικοὶ ὅμως ἄρχισαν νὰ μοῦ φέρνουνται ψυχρά. Ὁ Θεαγένης δὲν ἔπαυε νὰ λέγῃ: «Ὁ Πρόας εἶναι ἀθῶος». Ἐβρῆνε τὶς συκοφαντικὰς ἐπιγραφάς, καὶ ἅμα αὐτὸ ἦταν ἀδύνατον, ἔγραφε ἀπὸ κάτω: «Ὁ Πρόας εἶναι τίμιος. Ὅποιος λέει τὸ ἀντίθετον εἶναι ἑλεεινὸς συκοφάντης». Ἄλλοι σημείωναν: «Ἄτιμε, ὑπόγραψε ἂν τολμᾷς αὐτὰ ποῦ γράφεις».

Τὴ χαρὰ πού ἐνοιῶσαν ὅλοι στὸ σπίτι τοῦ Λεωκράτη, τὴν ἐθόλανε ἡ λύπη γιὰ τὴν ἄδικη ἐναντίον μου κατηγορία. Ἐγὼ εἶχα γίνει ἄλλος ἄνθρωπος, οὔτε νὰ σῶω μπορούσα οὔτε νὰ κοιμηθῶ. Μιὰ μέρα,

βλέποντας το σακκιδιό μου να κρέμεται ακόμα στο καρφί, το άρπαξα νευρικά κι άρχισα να το ψάχνω. — «Τί γυρεύεις, έχασες πάλι τίποτα;» με ρώτησε ο Λύσις. — «Έπειδή λείπει ή τρίακινα από το αγαλματάκι, θέλω να ιδώ μήπως κανένας δαίμονας την έβαλε εδώ μέσα» απάντησα, χωρίς να παρατήσω το ψάξιμο. Και νά, καθώς τίναξα το σακκιδίο, έπεσε μια μεγάλη γαλάζια πέτρα που λαμποκοπούσε στις ακτίνες του ήλιου. «Τρέξε στού Λεωχάρους και μὴν πῆς τίποτα σὲ κανένα για τὸ εὐρημά σου. Μὴν προσθέσης νέες ὑποψίες, παιδί μου, σ' ὅσα ὡς τώρα σὲ βαραίνουν», μοῦ σύστησε ὁ καλὸς δάσκαλος.

Γύρισα ἀπὸ τὸ ἀρχοντικὸ ἀργὰ τὸ δειλινὸ μελαγχολικὸς, ἀν κι ὅλοι ἐκεῖ μοῦ φέρθηκαν ἐγκάρδια.

Μιά μέρα στὴν παλαιστρά ὁ παιδοτρίβης μοῦ δείξε τὸ Λυκίδα, πὺ καθότανε παρέκει, καὶ μοῦ εἶπε νὰ παλαίψω μ' αὐτόν. «Εἰτοιμάστηκα καὶ πῆγα κοντά του, ἀλλὰ ἐκεῖνος γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρὸ.

— «Ἀκουσες τί εἶπα;», ἔκανε ὁ δάσκαλος ἀγγίζοντας τὸν ὦμο του.

— «Τὸ ἄκουσα. Θὰ παλαίψω, ἀλλὰ ὄχι μ' αὐτόν».

Τότ' ἐγὼ μὲ φωνὴ πὺ ἔτρεμε τὸν ρώτησα:

— «Γιατί δὲν θέλεις νὰ παλαίψης μαζί μου;».

— «Γιατί δὲν παλαίψω μ' ἕνα κλέφτη», ἀποκρίθηκε. Πρὶν ἀποτελειώσῃ χτύπησα δυνατὰ μὲ τὴ γροθιά μου τὰ χεῖλιά πὺ λέγανε ψέματα. Τόσο δυνατὰ, πὺ τὸν πῆρανε τὰ αἶματα.

— «Νά, λοιπόν, γιὰ νὰ παλαίψης, ἔλεινέ, ψεύτη!» φώναζε μανιασμένος, ἐνῶ, τυφλὸς ἀπὸ τὴν ὀργή, ἐξακολουθοῦσα νὰ τὸν χτυπῶ. Τότε ὁ Λυκίδας μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μέση, κι ἄρχισε μιά πάλι πολὺ σκληρή. Ἔνοιωθα πὺ οἱ δυνάμεις μου εἶχανε δεκαπλασιαστῇ: Πάλαψε κι αὐτὸς δυνατὰ, ὅμως ἐγὼ τοῦ εἶχα ἐπιβληθῇ. Παρὰ λίγο νὰ τὸν πνίξω. Κι ὅλο φώναζα: «ὁμολόγησε πὺς εἶπες ψέματα, ὁμολόγησε!» Αὐτὸς μὲ κοίταζε ἀγριεμένος χωρὶς ν' ἀρθρώσῃ λέξι, ἐνῶ ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα νὰ λέω: «Ὁμολόγησε, συκοφάντη. Δὲν θὰ σ' ἀφήσω ἀν δὲν ὁμολογήσῃ. Στὸ μεταξὺ ὁ Ἑρμογένης μὲ πρόσταζε νὰ τὸν ἀφήσω, κι ὅταν πιά εἶδε πὺς κόντευα νὰ τὸν ἀποτελειώσω, ξεφώνισε: «Φτάνει πιά, λύκε. Ἐδῶ σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπω νὰ μὲ παρακούῃ!» Ὅταν ἐπιτέλους μᾶς ἐχώρισε ὁ παιδοτρίβης, ὁ Λυκίδας τοῦ εἶπε: «Ἄν ἐξακολουθήσῃς νᾶχῃ στὴν παλαιστρά σου αὐτόν, πὺ κατηγορεῖται γιὰ τὴν ἄσχημη πράξι, θὰ φύγω».

— «Πὺ κατηγορεῖται; Ἀπόδειξέ το», τοῦ ἀπάντησε.

— «Ἄς ἀποδείξῃ αὐτὸς ὅτι εἶναι ἀθῶος».

Τότ' ἐγὼ εἶπα: «Λές ψέματα, τὸ ξέρω καὶ τὸ ξέρεις. Μήπως ἔκανες ἐσὺ αὐτὸ γιὰ τὸ ὅποιον ἐπιμένεις νὰ μὲ κατηγορήσῃ;».

— «Ὅλοι σὲ θεωροῦν ἔνοχο», ἀπάντησε περιφρονητικὰ. Τότε ἄρχισε ζωηρὸς καυγᾶς ἀνάμεσα στοὺς ὁπαδοὺς μου καὶ τοὺς δικούς του. Ὁ Ἑρμογένης δὲν ἤξερε πὺς νὰ φερθῇ. Ἐγὼ διαβάζοντας στὰ μάτια του κάποιαν ἀναποφασιστικότητά, φοβόμουν μὴ πὺς μ' ἐξαιρέσῃ ἀπὸ τὴν πάλι κ' ἐνοιωθῇ τὴν καρδιά μου νὰ ματώνῃ. Ξαφνικὰ πετάχτηκε ὁ Θεαγένης: «Ἄν δὲν λάβῃ μέρος ὁ Πρόας, ἐγὼ θ' ἀποσυρθῶ», εἶπε. — «Κ' ἐγὼ», πρόσθεσε ὁ Εὐφορίων.

— «Πάψτε, λοιπόν, ἔκραξε ὁ δάσκαλος. Ἐμπρός, πάρτε τ' ἀκόντιά σας. Ἀρχίζει ἡ προπόνησις...».

11

Εἶχα ἀρχίσει νὰ χάνω τὸν ὕπνο μου, τὴν ὁρξί μου, τὴ διάθεσι γιὰ παιγνίδια, εἶχα γίνῃ κουραστικὸς γιὰ τοὺς φίλους μου μὲ τὴ μελαγχολία πὺ μὲ τυραννοῦσε, γι' αὐτὸ καὶ ἀποζητοῦσα τὴ μοναξιά. Ἔνα πρωὶ πὺ τριγυροῦσα στὶς ὄχθες τοῦ Ἰλισσοῦ εἶδα νὰ σαλεύῃ πάνω σ' ἕνα δέντρο κάποιον πρᾶγμα παράξενο. Πλησίασα κ' εἶδα γραμμένα σ' ἕνα παπύρου τοῦτα τὰ φοβερά λόγια: «Ο ΠΡΟΑΣ ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΦΤΗΣ». Πῆγα νὰ τρελαθῶ ἀπὸ τὸ κακό μου. Παντοῦ λοιπόν μὲ κυνηγοῦσαν, ἀνάιτια, οἱ Ἑρινύες; Σωριάστηκα στὸ χῶμα σὲ κακὴ κατάστασι. Κι ἄξαφνα ἄκουσα σὲ λίγο ἀπελπισμένες φωνές: «Βοήθεια! Βοήθεια!». Τινάχτηκα ἀπάνω καὶ εἶδα ἕνα ἀνθρωπο νὰ παλεύῃ μὲς στὸ νερό. Λησμόνησα εὐθὺς τὴν πίκρα μου, γδύθηκα καὶ ρίχτηκα στὸ ποτάμι γιὰ νὰ τὸν σώσω. Προχωρώντας μὲ ἀπλωτές, πλησίασα τὴ στιγμή πὺ ξεφώνιζε μὴν ἀκόμα φορὰ, ἐνῶ βούλιαζε. Καὶ τότε τὸν ἀναγνώρισα: ἦταν ὁ Μενεκράτης! Χωρὶς νὰ διστάσω, ἔκανα βουτιά μὲ κίνδυνο νὰ πνιγῶ καὶ τὸν ἄρπαξα ἀπὸ τὸ λαμό. Κι ἄς εἶχα τὴ βεβαιότητα πὺς ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἄλλα κακά, μοῦ 'χε κάνει κι αὐτὸ πὺ πρόσφατα μὲ πλήγωσε τόσο, τὴν ἀπαίσια δηλαδὴ ἐπιγραφή. Βασανίστηκα πολὺ ὥσπου νὰ τὸν γλυτώσω καὶ ν' ἀποφύγω τὸ χαμό μου, γιὰτὶ ὁ ἄθλιος, εἶχε γαντζωθῇ ἀπάνω μου ἐμποδίζοντάς με νὰ κολυμπῶ. Τέλος, πλέοντας μὲ τὸνα μου χέρι, ἀφοῦ μὲ κόπο μπόρεσα νὰ τὸ ἐλευθερώσω, βγήκα στὴν ἐπιφάνεια, προχώρησα σιγὰ-σιγὰ σέρνοντάς τον, καὶ βγήκα στὴν ὄχθη. Δὲν εἶχα μετανιώσει γιὰ τὸ καλὸ πὺ ἔκανα στὸν ἀπαίσιο συκοφάντη, ἤθελα ὅμως νὰ φύγω μακριὰ τὸ συντομώτερο. Ἀλλὰ βλέποντας ὅτι ἔμενε ἀναίσθητος, τὸν ἐγδύσα κι ἄρχισα νὰ τὸν τρίβω γιὰ νὰ τὸν ξαναφέρω στὴ ζωή. Ὅταν ἐπιτέλους συνῆλθε καὶ μὲ ἀνεγνώρισε, εἶπε μισοκλαίοντας: «Ἐσὺ! Ἐσὺ, Πρόα, μ' ἔσωσες; Νά 'ξερες πόσο σ' εὐγνωμονῶ!». Τοῦ γύρισα τὴν πλάτη κι ἄρχισα νὰ ντύνουμαι. «Μὴ μ' ἀφήσῃς μόνον, κλαψούρισε, μὴ φύγῃς...». — «Εἶσαι ἐντελὼς καλὰ, ἀπάντησα ἀπότομα. Μήπως θέλεις νὰ σ' εὐχαριστήσω καὶ γι' αὐτό;» Λέγοντας τοῦτα τὰ λόγια τοῦ ἔδειξα τὴν ἐλεεινὴ ἐπιγραφή! Τότε ὁ Μενεκράτης γονάτισε καὶ εἶπε μὲ φωνὴ πὺ ἔτρεμε: «Συχώρεσέ με, Πρόα. Ἐφταιξα. Μετανοιώνω μ' ὅλη μου τὴν ψυχή... Ὅστερα ἀπ' αὐτὸ πὺ ἔκανες γιὰ μένα, στ' ὀκρίζομαι, θὰ εἶμαι ἰσόβια φίλος σου». — «Δὲ σὲ θέλω γιὰ φίλο μου, τὸν ἔκοψα. Μὴ ἔκανα τίποτα γιὰ σένα. Τὸν ἑαυτὸ μου μόνον ἱκανοποίησα. Λοιπόν, ἐσὺ μὴν ἐνοχλῇσαι...». Ἐφύγα τρέχοντας, ἐνῶ ἐκεῖνος μὲ ἰκέτευε νὰ τὸν ἀκούσω.

Τὸ δειλινὸ, στὴ Σχολή, ἐκεῖ πὺ ὁ Μενεκράτης ἄρχισε νὰ διηγῇτῃ σὲ μερικὸς τὸ πάθημά του, χλώμιασε ξαφνικὰ καὶ φώναζε: «Ὁ μανδύας μου! Λησμόνησα τὸ μανδύα μου!»

— «Τί κάθῃσαι λοιπόν; εἶπε κάποιος. Τρέξε νὰ τὸν βρῇς!». Ἐφύγε βιαστικὰ, μὰ αὐτὲς τὶς στιγμὲς πρὸβαλε μπροστὰ του ἕνας φαρᾶς κρατώντας τὸν μανδύα του στὸ χέρι. Τὸν ἄρπαξε ξεφωνίζοντας χαρούμενα, ἀλλ' ἀφοῦ τὸν ἔψαξε ἔβαλε γοερὲς κραυγές: «Μὲ ἔκλεψαν! Μὲ λήστεψαν οἱ ἀχρεῖτοι!». — «Νά

μὲ συμπαθᾶς, εἶπε ὁ φαρᾶς. Δὲν εἶμαστε κλέφτες. Ἄν λές γιὰ τοῦτο πὺ ἔπες ἀπὸ τὸ μανδύα σου, πᾶρ' το. Ἐπιτήδης ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ στὰ φέρω, μὰ τώρα μετανιώνω. Γιατὶ μὲ βρίζεις γιὰ τὸ εὐχαριστῶ. Πᾶρε λοιπόν καὶ τὸ παιγνίδάκι σου καὶ μάθε νὰ φέρεσαι...». Λέγοντας τὰ λόγια τοῦτα, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ σωρὸ τῶν φαρῶν ἕνα πραγματάκι καὶ τοῦ τῶ-δωσε. Ἐγὼ βρισκόμουν πὺ πέρα καὶ μιλοῦσα μὲ τὸν Εὐφορίωνα. Μήτε εἶδα μήτε ἄκουσα τίποτα. Μὰ ὁ Θεαγένης, πὺ ἦτανε κοντὰ καὶ εἶδε τὸ Μενεκράτη νὰ προσπαθῇ νὰ κρύψῃ τὸ ἀντικείμενο πὺ πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ φαρᾶ, τὸν ἄρπαξε ὀρμητικὰ κι ἄρχισε νὰ τὸν δέρνη λέγοντας: — «Νά, κακοῦργε! Νά, συκοφάντη!.. Νά, παλιότῳμαρο!». Τρέξανε πολλοὶ κοντὰ τοὺς καὶ μὲ δυσκολία κατάφεραν νὰ γλυτώσουν τὸν Μενεκράτη ἀπὸ τὰ χέρια του. — «Ἀφῆστε με νὰ τὸν κομματιάσω, ἔκραξε ὁ Θεαγένης κουνώντας θριαμβευτικὰ τὸ τρῳαῖό του. Ἰδοῦ: ἡ τρία-να τοῦ Ποσειδῶνος! Αὐτὸς ἦταν ὁ κλέφτης, αὐτός! Χάσου ἀπὸ μπροστὰ μου, κτήνος!». Ἐπειτα, ἀγκαλιάζοντάς με, εἶπε: «Πολυαγαπημένε μου Πρόα! Τί χαρά! Πόσο βασανίστηκες ἄδικα τόσον καιρό!» Μ' ἀγκάλιασε κι ὁ Εὐφορίων, μὲ φίλησε. Σιγὰ-σιγὰ σίμωσαν ὅλοι κοντὰ μου. Ἦρθε κι ὁ δάσκαλος, κι ἀφοῦ μούσφιξε θερμὰ τὸ χέρι, εἶπε στὸ Μενεκράτη: «Πρόσεξε. Πῆς τὴν ἀλήθεια. Δείξου γενναῖος γιὰ μὴν ἔστω φορὰ...». Κατὰχλωμος ἐκεῖνος εἶπε ἀσκομαχώντας: — «Σήμερα ὁ Πρόας μοῦ ἔσωσε τὴ ζωή...». Συνέχισε ἐξιστορώντας τὸ ἐπεισόδιο κ' ἔπειτα πρόσθεσε: «Ὅρκίζομαι πὺς ἤθελα νὰ τοῦ τὰ ὁμολο-

γήσω, μὰ δὲ στάθηκε νὰ μ' ἀκούσῃ. Ὅστερα ἀπὸ τὴ γενναία πράξι του πῆρα τὴν ἀπόφασιν αὐτή, μὰ ντρέπομουν νὰ τὸ κάνω μπροστὰ σ' ὅλα τὰ παιδιά...». Εἶχε γίνῃ ράκος, ἡ φωνή του πνιγόταν ἀπὸ τοὺς λυγμούς. Ὁ Λύσις τὸν λυπήθηκε. «Καλὰ, τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη, σὲ πιστεύω. Πῆς μας τώρα πὺς καὶ πότε πῆρες τὸ ἀγαλματάκι; Καὶ γιὰ ποιὸ σκοπὸ;..» Τότε ὁ Μενεκράτης εἶπε πὺς ἔκανε αὐτὴ τὴν κακὴ πράξι ὅταν ὁ Λεωκράτης ἔδωξε ἀπὸ τὸ μέγαρο τὸν πατέρα του. Ἦθελε νὰ τὸν κάνῃ νὰ ὑποφέρῃ μὰ ὄχι γιὰ πολλὴ. Θὰ τὸ ἐπέστρεφε παίζοντας τὸ ρόλο τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ, κ' ἔτσι θὰ τὸν εἶχε στὴν ἐξουσία του. «Εἶχα ἀποφασίσει νὰ τὸ ἐπιστρέψω, σήμερα κιόλας, ἀλλὰ ἔγινε αὐτὸ πὺ ἔγινε. Εἶμαι μετανιωμένος, ἀσυγχώρητος», ἔκανε κλαίγοντας γοερὰ. Τότε ξέσπασαν σὲ συγχαρητήρια ὅλοι, κι ὁ καθένας ἔτρεξε νὰ μοῦ σφίξῃ τὸ χέρι. Ἐπειτα μ' ἐσήκωσαν στοὺς ὤμους καὶ μ' ἔφεραν γύρω ἀπὸ τὸ σχολεῖο κ' ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλή. Οἱ διαβάτες, μαθαίνοντας τὸ τί ἔγινε, μοῦ φώναζαν «εὖγε!» Καὶ ξαφνικὰ, στὴ στροφή τοῦ δρόμου πρόβαλε ὁ πατέρας μου. Τὸ πὺσο χάριξε δὲ λέγεται. Ἀκολούθησε τὴν πομπή ὡς τὸ τέλος, δηλαδὴ ὡς τὸ σπῆτι τῆς Ἀγαρίστης, πὺ μᾶς δέχτηκε μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ἡ καλὴ Γλυκέρα ἀπὸ τὴ μεγάλη τῆς χαρὰ ἔκλαιγε σὰ μικρὸ παιδί, δίχως οὔτε μιά λέξι νὰ μπορῇ ν' ἀρθρώσῃ...

Τ Ε Α Ο Σ

Διασκευὴ Σ. Π.

Σχῆδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

ΔΩΡΕΑΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΑΣ

Παρακαλῶ στείλετε μου δωρεάν καὶ χωρὶς ὑποχρέωσιν μὴν τὸν δῶκετε σὰς - τὴν κάρτα σας (στέλνεται τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο) καὶ τὸ εἰκονογραφημένο ἀναλυτικὸ τεύχος σας ἢ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ Μ' ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ Εἶναι ἡ εὐκαιρία δωρ. 3-σε γραμματισμοῦ γιὰ ἔξοδα.

ΟΝΟΜΑ _____ ΤΗΛ _____
ΕΠΙΧΕΙΡΜΑ _____
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ _____ Τ.Τ. _____

Ἰνστιτοῦτον Linguaphone
Αθήναι: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΤΗΛ. 617.811 • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΙΜΩΝ 68, ΤΗΛ. 23.23.79
Τίποτ' οὐδ' Ἰνστιτοῦτον Linguaphone λειτουργεῖ ἡΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ταχυδρομικῶν διανομῶν καὶ ἐπιστολῶν. ΑΓΓΛΙΚΗΣ • ΓΑΛΛΙΚΗΣ • Εὐρωπαϊκῆς • Πανεπιστημίου 10 (Α' ὄροφος)

πολὺ σύντομα καὶ σείεις...

Τοῦτο μὲ πένοντι τοῦ μαθητοῦ μας Ι. Λεμπέρ.

Θὰ σχεδιάζετε, θὰ ζωγραφίζετε, θὰ κάνετε αὐτοὺς γεμάτους ζήλῃ, χάρις στὴ μέθοδο ABC.

Ἐνὰς καλλιτέχνης στὸ Παρίσι θὰ γίνῃ ὁ προσωπικὸς σας καθηγητής, θὰ διορθώσῃ καθε ἔργο σας, θὰ σὰς συμβουλεύῃ στὴ διάρκειά τῆς σπουδῆς σας.

Τὸ σχέδιό εἶναι ἕνα ἐφόδιο πολὺτιμο σήμερα γιὰ πολλοὺς κλάδους. Θὰ γίνῃ γιὰ σὰς ἡ ἀρχὴ μίας νέας ζωῆς.

Αὐτὸ τὸ τεύχος πὺ σὰς μιλάει γιὰ τὴν τέχνη τοῦ Σχεδίου θὰ ἐμπνεύσῃ μέσα σας πτυχὲς καλλιτεχνικὰς πὺ δὲν τίς ὑποψιάζεσθε.

Θὰ τὸ λάβετε μολὺς μὰς στείλετε αὐτὸ τὸ δελτίο μὲ ὄνομα, διεύθυνσιν κ.λπ.

ΔΩΡΕΑΝ ΤΕΥΧΟΣ

Τεῦχός μου, παρακαλῶ, ΔΩΡΕΑΝ καὶ χωρὶς ὑποχρέωσιν μου, τὸ εἰ-
κονογραφημένο ἀναλυτικὸ τεύχος σας, πὺ θὰ μὲ ἐμπνεύσῃ μέ-
τωματικῶς ὅλην τὴν ἐνδομυϊκὴν ἐργασίαν μου γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν
καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μου.

Όνομα _____ Τ.Τ. _____
Διεύθυνσις _____ Τηλεφ. _____
Ἐπεξεργαστὴς ἄλλῃ φορὰ στὴν ABC: ΝΑΙ [] ΟΧΙ []

ΣΧΟΛΗ ΔΕΟ ΣΧΕΔΙΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
Αθήναι: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΤΗΛ. 612.811 • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΙΜΩΝ 68, ΤΗΛ. 23.23.79

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1 - Τηλ. 613.571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Έτος 31ον — ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1976 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 7

Διευθύνουσα Έπιτροπή του Περιοδικού

Η. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ, Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΕΑΚΡΗΣ, ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Σύμβουλος δια την εποπτεάν της όλης: ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 άρθρον 9: Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΠΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Δώρα 8 Ίστρια 22
Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Παισιανίου 10

Τιμή Φύλλου Δρχ. 5 — Έτησίαν συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 50 (διά τὰ Σχολεία δρχ. 40) — Έξωτ. £ 1 ή \$ 3

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμεν θερμώς: α) Τούς καθυστερούντας την εξόφλησιν της προς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβόλιμα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητὴς τῆς
Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημῶν
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητὴς Πανεπιστη-
μίου Ἀθηνῶν
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ: Γεν. Διευθυντὴς
Υπουργ. Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν

ΟΡ. ΔΟΥΡΙΑΔΗΣ: 'Ομότ. Καθηγητὴς
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ: Έθνι-
κὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

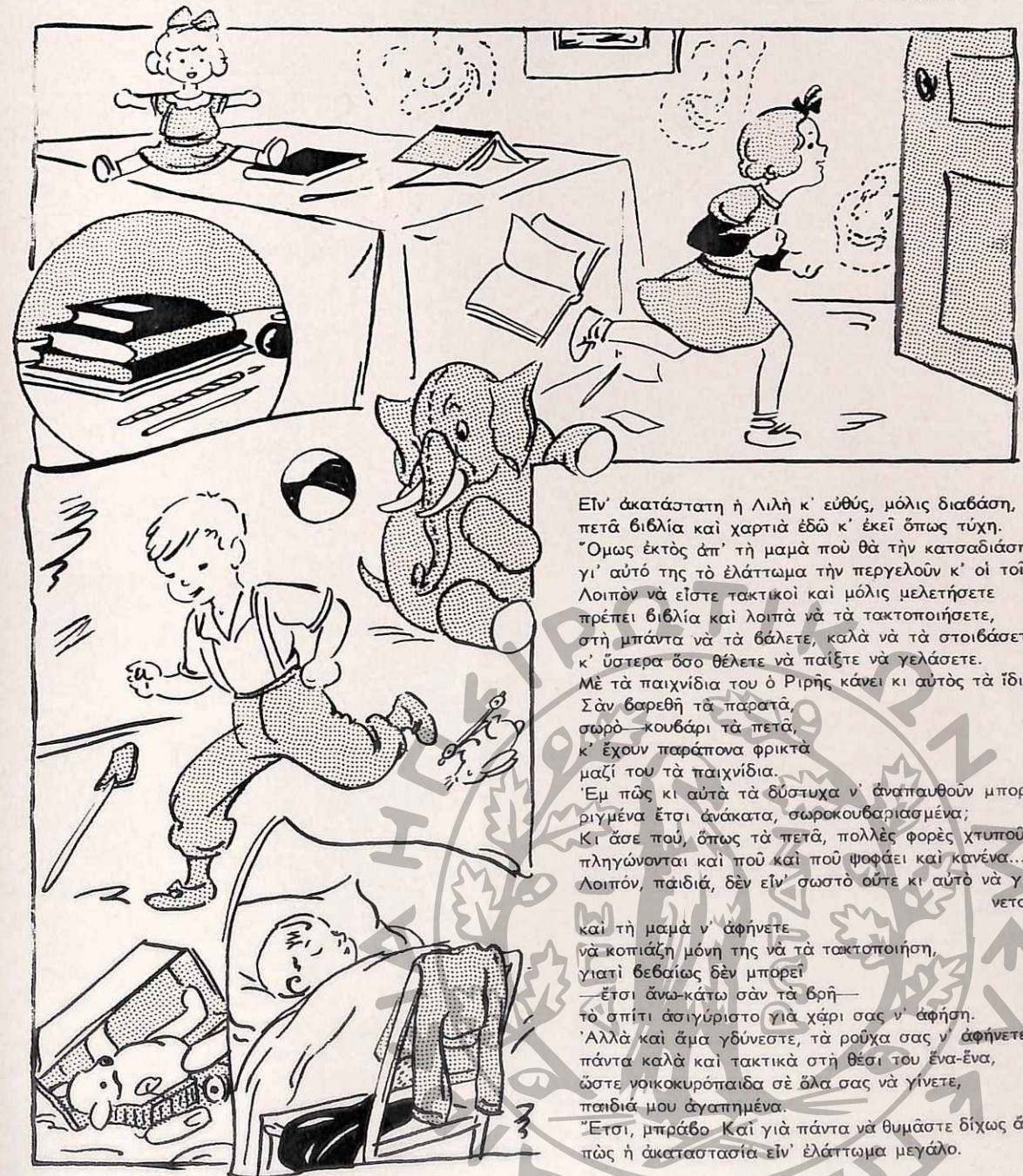
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Σελίς	Page
Η. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ε.Ε.Σ.: Μήνυμα ἐπὶ τῇ 8ῃ Μαΐου.....	1
Δ.Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ: 'Η εἰκόνα τοῦ Γαλαξία μας... ..	2
Σ. ΜΕΛΑ: 'Η Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου.....	3
Α. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΥ: α' Ἀνάγλυφον Ἐλευσίνος.....	4
Η. HOLTMEIER: 'Η διατροφή τοῦ παιδιοῦ (Ἀπό- δοσις Μ. ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΥ).....	5
Α.Β.: Γράμματα στοὺς μικροὺς Ἐρυθροσταυρίτες.....	5
Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ: Λαμπρινάτικος ψάλτης.....	6
Α. ΔΕΛΗΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἀθανάσιος ὁ Πάριος.....	8
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ, Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟ- ΠΟΥΛΟΥ: Ποιήματα.....	9
Δ. ΣΤΑΜΕΛΟΥ: Μονὴ Δαφνίου.....	10
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα.....	11
Χ. ΑΝΤΕΡΣΕΝ: Τὰ δώδεκα βασιλόπουλα (Διασκευή Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ).....	12
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Στέφανος γιὰ τὸν Ἀπρίλη.....	14
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Οἱ ἀεχωριστοὶ.....	15
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: 'Η ἄμυνα τῶν ζώων κατὰ τῶν ἐχθρῶν.....	16
Δ. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ: Πῶς ἀποκτᾶται καὶ πῶς ἀναπτύσ- σεται ἡ θέλησις.....	17
Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ: 'Ο Πανάγιος Τάφος.....	18
Ι. ΛΑΚΡΕΤΕΛΛΕ: 'Ο ἡμίθεος.....	19
Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ: 'Η ἱστορία τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰκονο- γραφημένη.....	20
Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: Τὰ θαλάσσια φυτὰ.....	22
Α. ΜΕΤΑΞΑ: Φτιάξτε τὸ μόνι σας.....	23
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.....	24
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.....	26
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ.....	27
Α. ΛΩΡΙ: Πρόας, ὁ δούλος παιδαγωγός.....	28
ΣΤΙΧΟΙ — ΜΟΥΣΙΚΗ: Στὰ ἐσώφυλλα.....	
P. GEORGOUNTZOS, H.R.C. President: Message on the Occasion of May 8th.....	1
D.P. SIMOPOULOS: The Image of our Galaxy	2
S. MELAS: The Resurrection.....	3
A. VARVARRIGOS: «Eleusis Bas - Relief».....	4
H. HOLTMEIER: Child's Nutrition (Retold by M. NIKITOPOULOU).....	5
A.B.: Letters to the Little Juniors.....	5
A. PAPADIAMANTIS: Easter Chant.....	6
A. DELIKOSTOPOULOS: Athanassios, the Parios (from Paros Island).....	8
S. SPERANTZAS, G. VIZYINOS, S. PANAGIO- TOPOULOS: Poems.....	9
D. STAMELOS: The Monastery of Daphni.....	10
TH. CONSTANTINOU: Poem.....	11
H. ANDERSEN: The Twelve Royal Princes (Re- told by S. PANAGIOTOPOULOS).....	12
A. KARANTONIS: A Wreath for April.....	14
A. VARELLA: The «Elite».....	15
N. DIMITROKALIS: The Animals Defense Against their enemies.....	16
D. MAGRIOTIS: How the Will is Acquired and De- veloped.....	17
G. MOUSTAKIS: The Holy Sepulchre.....	18
J. LACRETELLE: The Demigod.....	19
M. PROTOGERIDIS: The Illustrated History of the H.R.C.....	20
TH. POTAMIANOS: The Sea Plants.....	22
A. METAKA: Do it Yourself.....	23
H.R.C. and H.J.R.C.: Movement - Activities	24
FROM H.R.C. JUNIORS' ACTIVITIES.....	26
READERS' COLLABORATION.....	27
A. LAURIE: Proas, the Slave Educator.....	28
Verses — Music Inner Covers.....	

ΤΑΞΙ ΚΑΙ ΝΟΙΚΟΚΥΡΩΣΥΝΗ

Τοῦ ἐκλιπόντος συνεργάτου μας
Α. ΒΩΤΤΗ

Εἶν' ἀκατάστατη ἡ Λιλὴ κ' εὐθύς, μόλις διαβάση,
πετὰ βιβλία καὶ χαρτιά ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὅπως τύχη.
Ὅμως ἐκτὸς ἀπ' τῆς μαμᾶ πού θὰ τὴν κατσαδιάσῃ,
γι' αὐτὸ τῆς τὸ ἐλάττωμα τὴν περγελούν κ' οἱ τοῖχοι.
Λοιπὸν νὰ εἴσθε τακτικοὶ καὶ μόλις μελετήσετε
πρέπει βιβλία καὶ λοιπὰ νὰ τὰ τακτοποιήσετε,
στὴ μπάντα νὰ τὰ βάλετε, καλὰ νὰ τὰ στοιβάσετε
κ' ὕστερα ὅσο θέλετε νὰ παίξετε νὰ γελάσετε.
Μὲ τὰ παιχνίδια τοῦ ὁ Ριρὴς κάνει κι αὐτὸς τὰ ἴδια.
Σὰν βαρεθῇ τὰ παρατὰ, σωρὸ—κουβάρι τὰ πετὰ,
κ' ἔχουν παρὰπονα φρικτὰ
μαζὶ τοῦ τὰ παιχνίδια.
Ἐμ πῶς κι αὐτὰ τὰ δύστυχα ν' ἀναπαυθοῦν μποροῦνε,
ριγμένα ἔτσι ἀνάκατα, σωροκουβαριασμένα;
Κι ἄσε πού, ὅπως τὰ πετὰ, πολλὲς φορές χτυποῦνε,
πληγώνονται καὶ πού καὶ πού φοφάει καὶ κανένα...
Λοιπὸν, παιδιὰ, δὲν εἶν' σωστὸ οὔτε κι αὐτὸ νὰ γί-
νεται
καὶ τὴ μαμὰ ν' ἀφήνετε
νὰ κοπιᾷ μόνῃ τῆς νὰ τὰ τακτοποιήσῃ,
γιατὶ θεοβίως δὲν μπορεῖ
— ἔτσι ἀνω—κάτω σὰν τὰ βρῇ—
τὸ σπῖτι ἀσιγύριστο γιὰ χάρι σας ν' ἀφήσῃ.
Ἀλλὰ καὶ ἅμα γδύνεστε, τὰ ρούχα σας ν' ἀφήνετε
πάντα καλὰ καὶ τακτικὰ στὴ θέσι τοῦ ἑνα—ἑνα,
ὥστε νοικοκυρόπαιδα σὲ ὅλα σας νὰ γίνετε,
παιδιὰ μου ἀγαπημένα.
Ἔτσι, μπράβο. Καὶ γιὰ πάντα νὰ θυμάστε δίχως ἄλλο,
πῶς ἡ ἀκατάστασις εἶν' ἐλάττωμα μεγάλο.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ εἶναι καλλιτεχνικὴ Πασχαλινὴ σύνθεσις τοῦ Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ.

Κ Α Λ Ο Π Α Σ Χ Α

